Perkembangan Merentas Sektor

111 Pasaran Kewangan
113 Dasar Kehematan
114 Integriti Sistem Kewangan
115 Tindakan Penguatkuasaan
116 Perniagaan Perkhidmatan Wang
117 Rangka Kerja Perlindungan dan Pemerkasaan Pengguna
119 Inovasi FinTech
122 *Rencana: Kajian Separuh Penggal Pelan Sektor Kewangan (2011 – 2020)*
129 *Rencana: Model Baharu Perniagaan Perkhidmatan Wang – Ke Arah Pemodenan dan Profesionalisme yang Lebih Mantap*

Perkembangan Merentas Sektor

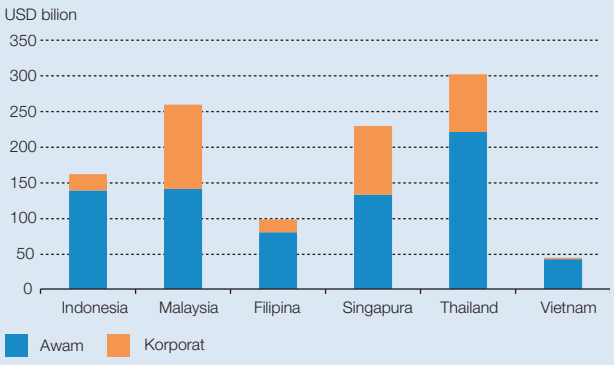
PASARAN KEWANGAN

Pasaran sekuriti hutang Malaysia terus menjadi sumber pembiayaan utama bagi sektor awam dan korporat, dan kekal sebagai salah satu pasaran yang terbesar di Asia Tenggara (Rajah 5.1), mencakupi 95.6% daripada keluaran dalam negeri kasar. Bon kerajaan dan bon korporat jangka panjang terkumpul meningkat 6.1% kepada RM1.2 trilion pada tahun 2016, dengan kebanyakan bon korporat diterbitkan oleh sektor *kewangan, insurans dan harta tanah; infrastruktur;* dan *bekalan elektrik, gas dan air*. Bahagian pembiayaan korporat daripada pasaran bon meningkat sedikit kepada 37.4% daripada jumlah pembiayaan korporat pada akhir tahun 2016 (2015: 36.8%). Sukuk terus mencakupi bahagian yang lebih tinggi daripada jumlah sekuriti hutang terkumpul, iaitu pada 56.4% (Rajah 5.2).

Dalam pasaran pertukaran asing (foreign exchange, FX), sentimen pelabur yang berubah berikutan peristiwa global utama pada separuh kedua tahun 2016 telah menyebabkan kebanyakan mata wang utama dan serantau menghadapi tekanan yang menyebabkan penurunan nilai, termasuk ringgit. Keadaan ini mencerminkan ketidakpastian terhadap pelarasan dasar ekonomi utama berikutan undian United Kingdom untuk keluar dari Kesatuan Eropah dan juga keputusan pilihan raya presiden Amerika Syarikat (AS) seperti yang dibincangkan dalam Bab tentang 'Perkembangan Risiko dan Penilaian Kestabilan Kewangan pada Tahun 2016' di bawah 'Mengurus Risiko daripada Ketidaktentuan Pasaran Kewangan'.

Rajah 5.1

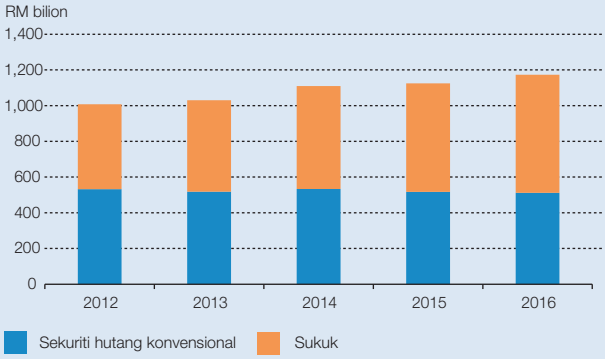
Pasaran Sekuriti Hutang Mata Wang Tempatan Terkumpul ASEAN

Sumber: Asian Bonds Online

Rajah 5.2

Sekuriti Hutang dan Sukuk Terkumpul (Awam dan Korporat)

Sumber: Bank Negara Malaysia

Turun naik nilai ringgit bertambah ketara disebabkan ketidakpastian prospek harga minyak mentah global dan aktiviti spekulatif dalam pasaran kontrak hadapan tanpa serahan (non-deliverable forward, NDF), yang menyebabkan perbezaan yang jelas antara kadar ringgit luar pesisir dengan kadar ringgit yang diurusniagakan di dalam negeri. Pasaran FX domestik mencatat jumlah dagangan harian purata sebanyak USD8.1 bilion, iaitu 20.6% lebih rendah berbanding dengan tahun sebelumnya. Mata wang ringgit berbanding dengan mata wang asing lain diurusniagakan pada jumlah purata harian sebanyak USD4.4 bilion, dengan purata urus niaga semerta (spot) dan urus niaga hadapan (forward) sebanyak

USD1.9 bilion setiap hari. Mudah tunai dalam pasaran FX domestik juga mencerminkan ketidakseimbangan yang meningkat antara penawaran dengan permintaan dalam aliran FX (juga dibincangkan dalam Bab tentang 'Perkembangan Risiko dan Penilaian Kestabilan Kewangan pada Tahun 2016'), yang turut menyumbang kepada turun naik nilai ringgit. Bagi tahun 2016 secara keseluruhan, ringgit menyusut nilai sebanyak 4.3%, dan mengakhiri tahun itu pada RM4.4860 berbanding dengan dolar AS.

Pada bulan Mei 2016, Bank menubuhkan Jawatankuasa Pasaran Kewangan (Financial Markets Committee, FMC) yang terdiri daripada pegawai kanan Bank, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia, institusi kewangan dan peserta utama lain dalam pasaran kewangan untuk menyediakan forum yang lebih inklusif, bagi menambah baik strategi untuk membangunkan pasaran kewangan di Malaysia. FMC mengumumkan beberapa langkah pada bulan Disember 2016 yang bertujuan menggalakkan pasaran FX dalam negeri yang lebih mendalam, lebih telus dan berfungsi dengan baik, termasuk memberikan fleksibiliti kepada peserta dalam pasaran perlindungan nilai ringgit. Di samping itu, institusi kewangan diberi peringatan untuk mematuhi proses usaha wajar yang mantap dan Kenali Pelanggan Anda (Know-Your-Customer, KYC) untuk memastikan mereka tidak terlibat dalam aktiviti spekulatif dalam pasaran NDF ringgit. Pelaksanaan langkah-langkah ini berhasil meningkatkan mudah tunai dalam pasaran FX domestik, seperti yang ditunjukkan oleh peningkatan jumlah urus niaga FX ringgit dalam negeri kepada purata harian sebanyak USD5.9 bilion, manakala urus niaga dalam pasaran NDF ringgit menurun kepada purata harian sebanyak USD1.3 bilion pada akhir tahun 2016.

Pada tahun 2016, FMC juga memperkenalkan penggunaaan metodologi baharu untuk penetapan kadar rujukan USD/RM. Metodologi yang berkuat kuasa mulai 18 Julai 2016 ini selaras dengan amalan terbaik global dan bertujuan meningkatkan ketelusan pasaran dengan menggunakan data urus niaga pasaran harian dan bukannya sebut harga yang dikemukakan oleh bank-bank tempatan untuk menetapkan kadar rujukan. Hal ini mengukuhkan lagi kredibiliti mekanisme penetapan kadar rujukan dan mengurangkan peluang untuk mempengaruhi proses penetapan kadar rujukan secara tidak wajar.

Pada bulan Oktober 2016, Bank dengan kerjasama industri perbankan melancarkan program Instrumen Deposit Boleh Niaga (Negotiable Instrument of Deposit, NID) dan Instrumen Boleh Niaga Islam

Langkah-langkah untuk Memperluas dan Membangunkan Pasaran Kewangan Dalam Negeri

- Liberalisasi dan penyahkawalseliaan pasaran perlindungan nilai ringgit dalam negeri:
  a. Pemastautin (termasuk pengurus dana) dibenarkan untuk melindung nilai dedahan dolar AS dan Semerta Luar Pesisir China (China Offshore Spot) sehingga had sebanyak RM6 juta bagi setiap pelanggan untuk setiap bank, dengan disokong oleh pengisytiharan sekali sahaja tentang hasrat perlindungan nilai FX. Perlindungan nilai dedahan FX yang melebihi had ini terus dibenarkan dengan syarat urus niaga tersebut disokong oleh komitmen asas;
  b. Pengurus dana pemastautin dan bukan pemastautin dibenarkan untuk mengurus dedahan FX mereka secara aktif sehingga 25% daripada aset pelaburan mereka apabila mendaftar dengan Bank, sekali gus menyediakan lebih fleksibiliti untuk aktiviti perlindungan nilai yang dinamik; dan
  c. Institusi kewangan bukan pemastautin yang bukan sebahagian daripada kumpulan perbankan bank tempatan yang berlesen juga dibenarkan menyertai rangka kerja Pejabat Luar Negeri Dilantik (Appointed Overseas Office, AOO). Di bawah rangka kerja AOO, fleksibiliti tambahan bagi urus niaga ringgit disediakan untuk meluaskan akses kepada pasaran FX dalam negeri oleh pelabur dan syarikat asing. Fleksibiliti ini termasuk perlindungan nilai FX untuk akaun institusi itu sendiri atau bagi pihak pelanggan untuk komitmen akaun semasa dan kewangan, dan juga tawaran kemudahan pembiayaan perdagangan dalam denominasi ringgit.
- Penyelarasan pelaburan dalam aset mata wang asing oleh entiti pemastautin yang mempunyai peminjaman ringgit domestik untuk melabur dalam aset mata wang asing dalam pasaran dalam negeri dan luar pesisir, sehingga had kehematan sebanyak RM50 juta setiap tahun kalendar bagi setiap kumpulan korporat.
- Pengimbangan semula permintaan terhadap ringgit dengan membenarkan pengeksport mengekalkan sehingga 25% daripada hasil perolehan eksport dalam mata wang asing, dengan baki selebihnya ditukar kepada ringgit. Jumlah mata wang asing yang melebihi nilai ambang boleh dikekalkan melalui kadar pertukaran semula yang sama untuk menyokong

(Islamic Negotiable Instrument, INI) runcit untuk meluaskan penyertaan pelabur runcit dalam pasaran kewangan, dan seterusnya meningkatkan lagi kedalaman dan mudah tunai pasaran. Memandangkan NID dan INI runcit mempunyai nilai ambang pelaburan yang lebih rendah dan boleh diniagakan di kaunter dalam pasaran sekunder, program ini akan memperluas akses pelabur runcit kepada instrumen pasaran wang yang secara relatif berisiko rendah. Pembangunan pasaran NID runcit juga dijangka meningkatkan permintaan terhadap perkhidmatan sokongan (ancillary services), seperti platform perdagangan alternatif dan perkhidmatan penjagaan untuk memenuhi permintaan pelaburan runcit, yang disediakan oleh institusi kewangan dan entiti bukan bank seperti syarikat teknologi kewangan (financial technology, FinTech).

Program NID dan INI runcit dilancarkan oleh Bank bagi menggalakkan pembangunan pasaran kewangan yang dinamik dengan penyertaan pelabur runcit yang lebih ramai

Bank terus memberikan keutamaan pada penggalakan piawaian tingkah laku dan ketelusan yang tinggi dalam pasaran kewangan borong domestik untuk memastikan pasaran yang adil, teratur dan cekap. Pada tahun 2016, Bank menerbitkan draf dedahan Kod Tatakelakuan bagi Pasaran Kewangan Borong Malaysia untuk maklum balas. Kod ini menggariskan secara rasmi obligasi ke atas peserta pasaran dalam pasaran kewangan borong supaya mematuhi piawaian tingkah laku profesional dan etika. Oleh itu, apa-apa pelanggaran terhadap piawaian ini boleh diambil tindakan undang-undang. Draf piawaian ini menangani keperluan tingkah laku dalam aktiviti berurus niaga, termasuk tingkah laku yang dilarang dan tanggungjawab peserta pasaran untuk menggalakkan pasaran yang berwibawa dan adil. Draf ini juga menggariskan peranan ACI-Persatuan Pasaran Kewangan Malaysia dalam memelihara pasaran yang teratur, yang merangkumi pengawasan kendiri (self-policing), menjalankan penyiasatan berhubung dengan salah laku ahlinya dan merujuk kes salah laku yang melibatkan pelanggaran kod kepada Bank untuk siasatan lanjut.

Usaha telah diambil bagi menggalakkan lagi penggunaan mata wang tempatan untuk penyelesaian perdagangan antara Malaysia dengan negara-negara jiran. Berikutan pelaksanaan operasi Kemudahan Mudah Tunai Renminbi (Renminbi Liquidity Facility) pada tahun 2013 dan pelantikan bank penjelasan renminbi di Malaysia oleh People's Bank of China pada tahun 2015, penyelesaian perdagangan dalam ringgit dan renminbi terus mencapai kemajuan dan berkembang pada kadar pertumbuhan tahunan terkompaun sebanyak 42.2%. Penggunaan mata wang tempatan untuk penyelesaian perdagangan bukan sahaja mengurangkan kos urus niaga perdagangan untuk perniagaan, tetapi juga menggalakkan lebih fleksibiliti dalam mengurus risiko FX bagi institusi perbankan dan menyumbang kepada pembangunan pasaran kewangan serantau. Pengaturan penyelesaian dalam mata wang tempatan juga ditingkatkan untuk penyelesaian ringgit dan baht Thai pada bulan Mac 2016 di bawah rangka kerja yang dilaksanakan bersama Bank of Thailand. Ini diikuti oleh Memorandum Persefahaman yang dimeterai antara Bank dengan Bank Indonesia pada bulan Disember 2016 untuk mewujudkan rangka kerja bagi penyelesaian perdagangan dua hala dalam ringgit dan rupiah Indonesia. Pengaturan dengan Bank of Korea juga telah diperbaharui pada bulan Januari 2017.

DASAR KEHEMATAN

Bank telah mengeluarkan piawaian akhir bagi Tadbir Urus Korporat pada bulan Ogos 2016, setelah mengkaji secara teliti maklum balas yang diterima mengenai draf piawaian serta perbincangan meluas dengan pihak industri berkaitan isu-isu tertentu yang dibangkitkan, yang kebanyakannya berhubung dengan pengaturan untuk peralihan. Piawaian akhir ini melanjutkan tempoh peralihan sehingga tahun 2021 untuk institusi kewangan mematuhi keperluan komposisi dan ganjaran Lembaga Pengarah yang diperkukuh. Bank-bank dan penanggung insurans/syarikat takaful telah mula berinteraksi dengan Bank secara aktif mengenai rancangan untuk mematuhi keperluan tersebut dan kini mula mengukuhkan rangka kerja dalaman berkaitan dengan sistem pampasan dan budaya organisasi untuk mengukuhkan tingkah laku profesional dan etika. Usaha telah dimulakan untuk juga mengkaji semula piawaian tadbir urus korporat sedia ada bagi institusi kewangan pembangunan (IKP), dengan draf perubahan dijangka dikeluarkan pada separuh pertama tahun 2017 untuk industri memberikan maklum balas. Di samping bertujuan untuk turut meningkatkan piawaian dan amalan tadbir urus IKP, draf piawaian untuk IKP akan terus mengambil kira mandat pembangunan khusus serta struktur pemilikan IKP yang unik.

Selain itu, Bank telah mengeluarkan piawaian Pengurusan Risiko Operasi yang disemak pada bulan Mei 2016. Piawaian yang disemak ini menghendaki institusi kewangan untuk mewujudkan suatu rangka kerja pengurusan risiko operasi yang mantap dan setimpal dengan saiz serta kompleksiti operasi institusi. Tempoh peralihan sehingga dua tahun diberikan untuk institusi kewangan memenuhi keperluan baharu itu. Walaupun usaha yang diambil masih tidak sekata, Bank mendapati terdapat peningkatan besar dalam amalan pengurusan risiko operasi oleh institusi kewangan. Institusi pada umumnya lebih proaktif dan menyeluruh dalam menguruskan risiko operasi, dengan peningkatan dalam penggunaan peralatan canggih untuk meramal peristiwa dan kerugian yang disebabkan oleh risiko operasi. Institusi kewangan juga menggunakan kaedah kebertanggungjawaban yang jelas bagi pengurusan risiko operasi dan kaedah yang lebih berstruktur untuk pengumpulan data berkaitan risiko operasi. Pada suku pertama tahun 2017, Bank akan mula menerbitkan Laporan Landskap Risiko Operasi, berdasarkan laporan oleh institusi kewangan melalui sistem yang disediakan oleh Bank iaitu Operational Risk Integrated Online Network (ORION). Laporan yang akan diterbitkan dua kali setahun itu memberikan gambaran keseluruhan kerugian risiko operasi pada peringkat sistem untuk membantu institusi kewangan membandingkan pengalaman mereka sendiri dengan norma industri, dan menyokong usaha-usaha oleh institusi kewangan untuk terus mengukuhkan kawalan dalaman dan menilai dedahan mereka terhadap risiko operasi.

INTEGRITI SISTEM KEWANGAN

Bank dan 15 agensi lain yang menganggotai Jawatankuasa Penyelaras Kebangsaan bagi Pencegahan Pengubahan Wang Haram (National Coordination Committee to Counter Money Laundering) terus melaksanakan pelan tindakan di bawah Pelan Strategik Pencegahan Pengubahan Wang Haram dan Pencegahan Pembiayaan Keganasan Kebangsaan (2015-2020) (National Anti-Money Laundering and Countering Financing of Terrorism Strategic Plan) pada tahun 2016. Penilaian susulan oleh Pasukan Petugas Tindakan Kewangan (Financial Action Task Force, FATF) pada tahun 2016 mendapati Malaysia telah mencapai kemajuan besar dalam meningkatkan pematuhan terhadap piawaian antarabangsa berhubung dengan pencegahan pengubahan wang haram/pencegahan pembiayaan keganasan (anti-money laundering/counter financing of terrorism, AML/CFT) sejak penerbitan Laporan Penilaian Bersama (Mutual Evaluation Report) mengenai rejim AML/CFT Malaysia pada tahun 2015.

Bank terus memanfaatkan dan mengukuhkan kerjasamanya dengan agensi dan organisasi lain, dalam usaha untuk mengekalkan pertahanan yang kukuh bagi menangani risiko pengubahan wang haram/pembiayaan keganasan (money laundering/ terrorism financing, ML/TF), terutamanya dalam kalangan perniagaan dan profesion bukan kewangan yang ditetapkan. Ini termasuk bekerjasama sepanjang tahun 2016 dengan beberapa organisasi kawal selia kendiri (self-regulatory organisations) seperti Jawatankuasa Peguam Kuala Lumpur dan Institut Akauntan Malaysia untuk bersama-sama menjalankan program jangkauan dan memberikan panduan kepada firma-firma individu untuk meningkatkan pengurusan risiko ML/TF.

FATF telah mengiktiraf Malaysia kerana mencapai kemajuan besar dalam meningkatkan pematuhan terhadap piawaian antarabangsa AML/CFT sejak penerbitan Laporan Penilaian Bersama Mengenai Malaysia pada tahun 2015

Bank juga bekerjasama rapat dengan Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan Unit Perisikan Kewangan (Financial Intelligence Unit, FIU) asing dalam usaha memerangi pembiayaan keganasan (terrorism financing, TF). Kewaspadaan terhadap penggunaan sistem kewangan untuk membiayai kegiatan keganasan telah meningkat pada peringkat global sejak kemunculan kumpulan pengganas militan di negara-negara Teluk pada tahun 2014. Pada tahun 2016, Bank berkongsi maklumat dengan PDRM berhubung dengan 68 aktiviti yang mungkin merupakan kegiatan TF dan juga membuat 11 permohonan untuk mendapatkan maklumat daripada FIU asing di bawah Kumpulan FIU Egmont. Pada peringkat antarabangsa, Bank telah menyertai penilaian risiko TF serantau yang pertama di Asia Tenggara, yang telah dikendalikan oleh FIU dari Australia dan Indonesia. Penilaian ini menitikberatkan kaedah dan saluran TF yang berisiko tinggi, termasuk yang menimbulkan risiko kepada negara-negara secara bersama atau risiko dalam rantau (Gambar Rajah 5.1). Hasil penilaian itu, beberapa cadangan dikemukakan iaitu:

(i) pembangunan sistem yang selamat bagi pihak

kerajaan serantau untuk berkongsi maklumat tentang orang yang disyaki mempunyai kaitan dengan kegiatan TF;

(ii) kajian lanjut pola dan trend dalam pergerakan dana/nilai merentas sempadan; dan

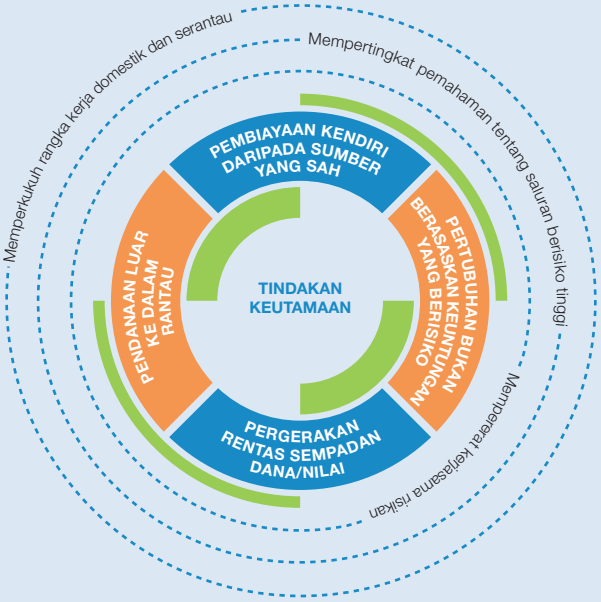
(iii) penilaian yang dipertingkat terhadap pertubuhan bukan keuntungan (non-profit organisations, NPO) yang berisiko tinggi.

Berikutan cadangan-cadangan itu, Bank kini bekerjasama dengan FIU asing di rantau ini untuk menggunakan penilaian risiko yang lebih terperinci terhadap NPO yang terdedah kepada risiko TF, dan mengenal pasti kawasan penting sempadan serantau yang terdedah kepada pergerakan dana secara haram untuk membiayai kegiatan pengganas.

Pada tahun 2016, Bank menerbitkan tiga nota teknikal tentang obligasi pelaporan oleh institusi pelapor berhubung dengan pencegahan risiko TF. Jadual 5.1 memaparkan ringkasan perkara-perkara penting yang terkandung dalam nota teknikal tersebut. Nota teknikal ini memberikan panduan yang lebih terperinci dalam bidang-bidang tertentu bagi memastikan pelaksanaan langkah-langkah AML/CFT secara berkesan oleh institusi pelapor.

Gambar Rajah 5.1

Tindakan Keutamaan yang Dikenal Pasti Hasil daripada Penilaian Risiko Serantau Terhadap Pembiayaan Keganasan di Asia Tenggara

Sumber: Penilaian Risiko Serantau Terhadap Pembiayaan Keganasan 2016 oleh Pusat Pelaporan dan Analisis Transaksi Keuangan (PPATK) dan Australian Transaction Reports and Analysis Centre (AUSTRAC), digunakan di bawah lesen CC BY 4.0 (www.creativecommons.org/license)

TINDAKAN PENGUATKUASAAN

Dalam usaha menyemai disiplin pasaran dan mencegah salah laku dalam sistem kewangan, Bank menggunakan pelbagai kaedah penguatkuasaan, termasuk tindakan penguatkuasaan pentadbiran, sivil dan jenayah dalam menangani kesalahan berkanun dan ketidakpatuhan terhadap piawaian yang dikeluarkan oleh Bank. Pada tahun 2016, 13 entiti dan individu telah didakwa kerana menjalankan aktiviti dan skim haram, dengan sembilan sabitan kes telah diperoleh. Kes-kes ini adalah terutamanya bagi kesalahan berkaitan dengan perkhidmatan wang haram dan pengambilan deposit secara haram. Di samping itu, Bank telah memulakan 38 siasatan baharu terhadap kegiatan yang disyaki melanggar undang-undang dan pelanggaran pengawalseliaan oleh entiti dan individu. Jadual 5.2 memberikan ringkasan tindakan penguatkuasaan yang diambil oleh Bank pada tahun 2016.

Bank juga bekerjasama dengan agensi penguatkuasaan lain untuk menyiasat dan mendakwa jenayah bersindiket.

Jadual 5.1

Nota Teknikal bagi Obligasi Pelaporan berkenaan Pencegahan Pembiayaan Keganasan

Nota Teknikal	Tujuan
Sekatan Kewangan Bersasaran ke atas Keganasan dan Pembiayaan Keganasan	Memberikan panduan kepada Institusi Pelapor dalam melaksanakan sekatan kewangan bersasaran berkaitan TF melalui mekanisme terperinci, yang termasuk penapisan yang teliti terhadap pelanggan dan keperluan pelaporan yang terperinci.
Pejuang Pengganas Asing	Membantu institusi kewangan mengenal pasti urus niaga kewangan yang berkemungkinan besar adalah berkaitan dengan pembiayaan untuk pejuang pengganas asing.
Penunjuk Risiko Keganasan	Menyediakan penunjuk risiko yang dibangunkan oleh FATF sebagai panduan kepada institusi kewangan dalam mengenal pasti dan mengurangkan risiko TF.

Sumber: Bank Negara Malaysia

Jadual 5.2

Tindakan Penguatkuasaan yang Diambil pada Tahun 2016

Bidang	Tindakan Penguatkuasaan
Pengambilan deposit secara haram	• Pertuduhan telah dibuat terhadap seorang individu bagi kesalahan mengambil deposit secara haram di bawah seksyen 25(1) Akta Bank dan Institusi-Institusi Kewangan 1989 (ABIK). • Seorang individu telah disabitkan dengan pertuduhan di bawah seksyen 112(1)(c) yang dibaca bersama seksyen 25(1) ABIK yang mengakibatkan denda berjumlah RM100,000 dan penjara.
Ketidakpatuhan pada keperluan kehematan	• Kompaun berjumlah RM5.4 juta dikenakan terhadap sebuah bank Islam atas kegagalan mematuhi keperluan pelaporan statistik di bawah seksyen 78 Akta Bank Negara Malaysia 2009. • Penalti monetari pentadbiran berjumlah RM1.4 juta dikenakan terhadap sebuah bank atas kegagalan untuk menyerahkan penemuan audit di bawah seksyen 48(1) Akta Perkhidmatan Kewangan 2013 (APK).
Penyediaan perkhidmatan wang yang tidak sah	• 12 pertuduhan dibuat terhadap tiga entiti dan sembilan individu atas kesalahan menyediakan perkhidmatan pengiriman wang yang tidak sah di bawah seksyen 4(1) Akta Perniagaan Perkhidmatan Wang 2011 (APPW). • Dua entiti dan lima individu disabitkan dengan lapan pertuduhan kerana menyediakan perkhidmatan pengiriman wang yang tidak sah di bawah seksyen 4 dan seksyen 23 APPW, mengakibatkan denda berjumlah RM370,000 dan penjara.
Ketidakpatuhan pada keperluan pengawalseliaan	• Kompaun berjumlah RM39,000 dikenakan terhadap tiga pengendali MSB atas kegagalan mengeluarkan resit kepada pelanggan bagi urus niaga pertukaran di bawah seksyen 27 APPW. • Penalti monetari pentadbiran berjumlah RM12,000 dikenakan terhadap lapan pengendali MSB atas kegagalan untuk mengekalkan dana modal minimum di bawah seksyen 22 APPW. • Penalti monetari pentadbiran berjumlah RM20,500 telah dikenakan terhadap 13 pengendali MSB atas kegagalan untuk menyerahkan laporan audit dalam tempoh yang ditetapkan di bawah seksyen 31(9) APPW.
Ketidakpatuhan pada keperluan pentadbiran pertukaran asing	• Kompaun berjumlah RM22.9 juta dikenakan terhadap tujuh institusi atas kegagalan mematuhi keperluan pentadbiran pertukaran asing di bawah seksyen 214 APK dan seksyen 225 Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 (APKI).
Ketidakpatuhan pada dasar AML/CFT	• Kompaun berjumlah RM1.7 juta dikenakan terhadap sebuah bank atas kegagalan untuk mematuhi obligasi pelaporan dan keperluan penyimpanan rekod di bawah seksyen 14(1)(b) dan seksyen 17(1) Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil daripada Aktiviti Haram 2001 (AMLA). • Kompaun berjumlah RM1.6 juta dikenakan terhadap sebuah bank atas kegagalan untuk mematuhi obligasi pelaporan dan Perintah AMLA di bawah seksyen 14(1)(b) dan seksyen 50 AMLA.

Sumber: Bank Negara Malaysia

Pada tahun 2016, Bank, bersama-sama dengan Pasukan Penguatkuasaan Pemulihan Hasil Negara daripada Jabatan Peguam Negara, PDRM dan Kastam Diraja Malaysia menyerbu sebuah sindiket pengendali perniagaan perkhidmatan wang (money services business, MSB) haram, susulan tindakan perisikan dan pengawasan rapi selama 16 bulan terhadap sindiket tersebut, yang didapati memindahkan dana secara haram dari Malaysia ke negara-negara jiran. Penyiasatan ke atas ahli-ahli sindiket kini sedang dijalankan.

PERNIAGAAN PERKHIDMATAN WANG

Segmen pengurupan wang runcit dan borong dalam industri MSB terus meningkat, masing-masing sebanyak 21.1% dan 38.5% pada tahun 2016 (2015: masing-masing RM60.7 bilion dan RM7.7 bilion). Peningkatan ini disebabkan oleh permintaan kukuh terhadap mata wang lazim seperti dolar AS, dolar Singapura, euro dan mata wang serantau daripada pelancong ke dalam dan luar negeri. Sementara itu,

pengiriman wang keluar secara keseluruhannya menurun 1.9% kepada RM34.3 bilion (2015: RM34.9 bilion), disebabkan oleh penghantaran balik gaji dan ganjaran menggunakan saluran pengiriman wang perbankan yang lebih rendah. Walau bagaimanapun, penyedia perkhidmatan pengiriman wang bukan bank terus mencatat pertumbuhan sederhana sebanyak 4.6% bagi pengiriman wang keluar oleh pekerja migran terutamanya ke Indonesia, Bangladesh dan India. Perkembangan dalam industri MSB dibincangkan dengan lebih lanjut dalam rencana 'Model Baharu Perniagaan Perkhidmatan Wang - Ke Arah Pemodenan dan Profesionalisme yang Lebih Mantap'.

RANGKA KERJA PERLINDUNGAN DAN PEMERKASAAN PENGGUNA

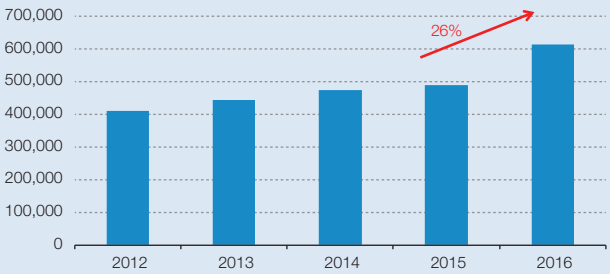
Ombudsman Perkhidmatan Kewangan (OPK) yang mula beroperasi pada 1 Oktober 2016 merupakan kemajuan penting dalam rangka kerja yang berkesan untuk perlindungan pengguna kewangan di Malaysia. OPK menyediakan saluran alternatif bebas bagi pengguna untuk menyelesaikan pertikaian berkaitan dengan perkhidmatan atau produk kewangan yang ditawarkan oleh 175 ahli penyedia perkhidmatan kewangan (PPK) yang merangkumi institusi perbankan, IKP, penanggung insurans, pengendali takaful, broker insurans dan takaful, pengeluar instrumen pembayaran dan penasihat kewangan. Walaupun sebahagian besar OPK merupakan perkembangan daripada Biro Pengantaraan Kewangan yang dahulu, aspek utama tadbir urus dan operasinya telah diperkukuh dan dipertingkat untuk memastikan penyelesaian pertikaian yang lebih cekap dan menambah baik insentif untuk PPK berinteraksi dengan pengguna secara lebih konstruktif.

Pertanyaan dan khidmat nasihat yang dikendalikan melalui BNMLINK dan TELELINK – iaitu pusat perhubungan Bank dengan orang ramai – terus mencatat peningkatan pada tahun 2016 (Rajah 5.3). Purata sebanyak 2,562 pertanyaan, khidmat nasihat dan aduan dikendalikan oleh Bank setiap hari, iaitu 27% lebih tinggi berbanding dengan tahun 2015. Sebaliknya, aduan yang direkodkan terhadap PPK pula berkurang (Rajah 5.4). Interaksi dan perbincangan antara Bank dengan pengguna dan PPK menunjukkan bahawa pengguna lebih peka tentang saluran yang tersedia untuk mereka mengemukakan pertanyaan dan kebimbangan. PPK pula terus mengambil kira maklum balas yang dikongsi oleh Bank daripada pengurusan aduan awamnya untuk menambah baik cara PPK mengurus dan memberikan respons terhadap isu pengguna. Maklum balas sedemikian telah berkembang untuk merangkumi bukan sahaja kebimbangan individu berkaitan dengan PPK tertentu, malah isu terkini yang meluas dalam industri kewangan di Malaysia.

Usaha Bank bersama rakan strategik untuk meningkatkan tahap celik kewangan terus diperkukuh melalui penubuhan Jaringan Pendidikan Kewangan (Financial Education Network, FEN) pada bulan November 2016. Ahli FEN pada peringkat awal terdiri daripada Bank, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia, Kementerian Pendidikan, Kumpulan Wang Simpanan Pekerja, Perbadanan Insurans Deposit Malaysia, Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit, dan Permodalan Nasional Berhad, dengan ahlinya dijangka terus bertambah mengikut keperluan untuk memacu inisiatif bersasaran. FEN bertujuan meningkatkan impak inisiatif pendidikan kewangan dan mengenal pasti peluang baharu bagi menambah baik celik kewangan melalui inisiatif antara agensi yang lebih terselaras, kerjasama

Rajah 5.3

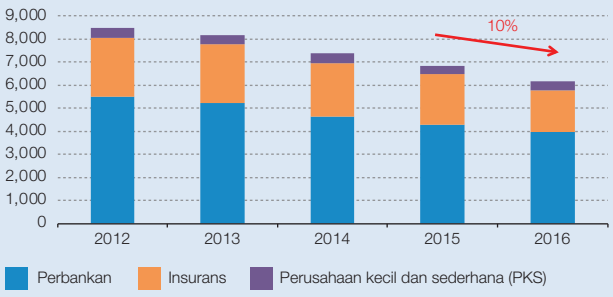
Pertanyaan dan Khidmat Nasihat yang Dikendalikan oleh Bank

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 5.4

Aduan yang Diterima oleh Bank

Sumber: Bank Negara Malaysia

yang lebih erat dan tumpuan yang padu pada penilaian impak. Bagi tujuan ini, FEN akan berkerjasama dengan kementerian kerajaan yang berkenaan, persatuan industri dan kumpulan pengguna untuk menyampaikan, memantau dan menilai inisiatif pendidikan kewangan di bawah strategi kebangsaan yang bersepadu. Keutamaan FEN pada masa ini adalah untuk meningkatkan kesedaran orang ramai dan pendidikan tentang keperluan perancangan kewangan jangka panjang. Ini mencerminkan ketidakcukupan simpanan persaraan yang juga telah dinyatakan oleh Bank dalam laporan terdahulu dan merupakan kebimbangan berterusan berikutan kurangnya perhatian sebahagian besar penduduk Malaysia[1] terhadap perancangan kewangan jangka panjang.

Rangkaian Pendidikan Kewangan telah ditubuhkan pada bulan November 2016 untuk menyelaras dan memacu strategi pendidikan kewangan kebangsaan di Malaysia

Bank juga bekerjasama dengan Jabatan Kebajikan Masyarakat untuk mempertingkatkan akses kewangan bagi golongan orang kurang upaya (OKU). Institusi kewangan digalakkan untuk menyediakan perkhidmatan lebih khusus yang memenuhi keperluan golongan kurang upaya, dan terus menambah baik akses kepada infrastruktur fizikal untuk OKU di semua lokasi kewangan mereka. Sehingga kini, PPK telah melatih lebih 10,000 pekerja barisan hadapan (front liners) bagi menyediakan perkhidmatan sokongan yang sewajarnya untuk keperluan khas OKU. Sebuah IPK juga telah melancarkan satu program kewangan khusus untuk menyediakan modal kerja bagi pertanian atau perniagaan berasaskan pertanian kepada OKU. Inisiatif jangkauan dan pendidikan oleh Bank tertumpu pada usaha menggalakkan penggunaan perkhidmatan kewangan secara bertanggungjawab, terutamanya dalam kalangan golongan berpendapatan rendah dan masyarakat luar bandar. Usaha ini juga telah menyebabkan PPK yang mengambil bahagian dalam program ini menawarkan produk kewangan yang lebih mampu dibayar, termasuk produk insurans dan takaful yang membantu menyediakan perlindungan kewangan terhadap kejadian buruk yang tidak dijangka seperti kebakaran dan banjir.

[1] Berdasarkan International Survey of Adult Financial Literacy Competencies yang dijalankan oleh Organisation for Economic Co-operation and Development/International Network on Financial Education pada tahun 2016.

Pada tahun 2016, sebanyak 56 entiti baharu dimasukkan ke dalam senarai Peringatan kepada Pengguna Kewangan (Financial Consumer Alerts, FCA) yang merupakan entiti yang tidak diberikan kebenaran atau tidak diberikan kelulusan oleh Bank (terdapat dalam laman sesawang Bank), menjadikan jumlah entiti dalam senarai sebanyak 277 entiti. Kebanyakan entiti yang dikenal pasti dalam senarai tersebut disyaki menjalankan aktiviti yang mengandungi unsur-unsur pengambilan deposit. Orang ramai perlu mengetahui perkembangan kaedah penipuan dan mengambil langkah-langkah pencegahan untuk melindungi diri daripada skim seperti itu. Perkara ini terus menjadi tema utama dalam kempen pendidikan Bank sepanjang tahun 2016. Maklumat penting dihebahkan dengan meluas oleh Bank melalui pelbagai saluran, termasuk media sosial dan aplikasi mudah alih Bank, MyBNM, yang memberikan maklumat terkini kepada pengguna tentang hal-hal berkaitan dengan pengguna dan jenayah kewangan.

Usaha untuk merumuskan undang-undang kredit pengguna bagi Malaysia diteruskan pada tahun 2016 bagi mengukuhkan perlindungan undang-undang terhadap peminjam dalam urusan mereka dengan penyedia kredit. Pada masa ini, aktiviti kredit pengguna adalah di bawah bidang kuasa beberapa undang-undang seperti Akta Perkhidmatan Kewangan, Akta Perkhidmatan Kewangan Islam, Akta Sewa Beli 1967, Akta Pemegang Pajak Gadai 1972 dan Akta Pemberi Pinjam Wang 1951. Peruntukan di bawah undang-undang ini ada kalanya tidak selaras, menyebabkan perlindungan yang tidak konsisten kepada peminjam. Pendekatan pengawalan yang berbeza (contohnya, berdasarkan penyedia atau produk) juga telah menyebabkan jurang dalam rangka kerja pengawalseliaan yang boleh menjejaskan matlamat untuk memberikan perlindungan yang sewajarnya kepada peminjam. Pada tahun 2016, Bank, Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan dan Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan juga mengorak langkah dengan rancangan untuk merangka dan mendapatkan maklum balas yang lebih meluas daripada pihak berkepentingan utama mengenai undang-undang kredit pengguna yang lebih bersepadu. Antara lain, undang-undang ini akan memberikan perlindungan yang lebih menyeluruh kepada peminjam, termasuk dalam bidang pembiayaan yang mampu dibayar (affordable financing), pelepasan hutang, penzahiran dan pemulihan hutang. Undang-undang yang dicadangkan ini juga bertujuan

mempertingkatkan penyelarasan pengawalan dan penyeliaan antara agensi, dan memperkukuh mekanisme penguatkuasaan dalam aspek aktiviti kredit pengguna. Paparan penting inisiatif bagi mempertingkatkan perlindungan dan pemerkasaan pengguna pada tahun 2016 diringkaskan dalam Gambar Rajah 5.2.

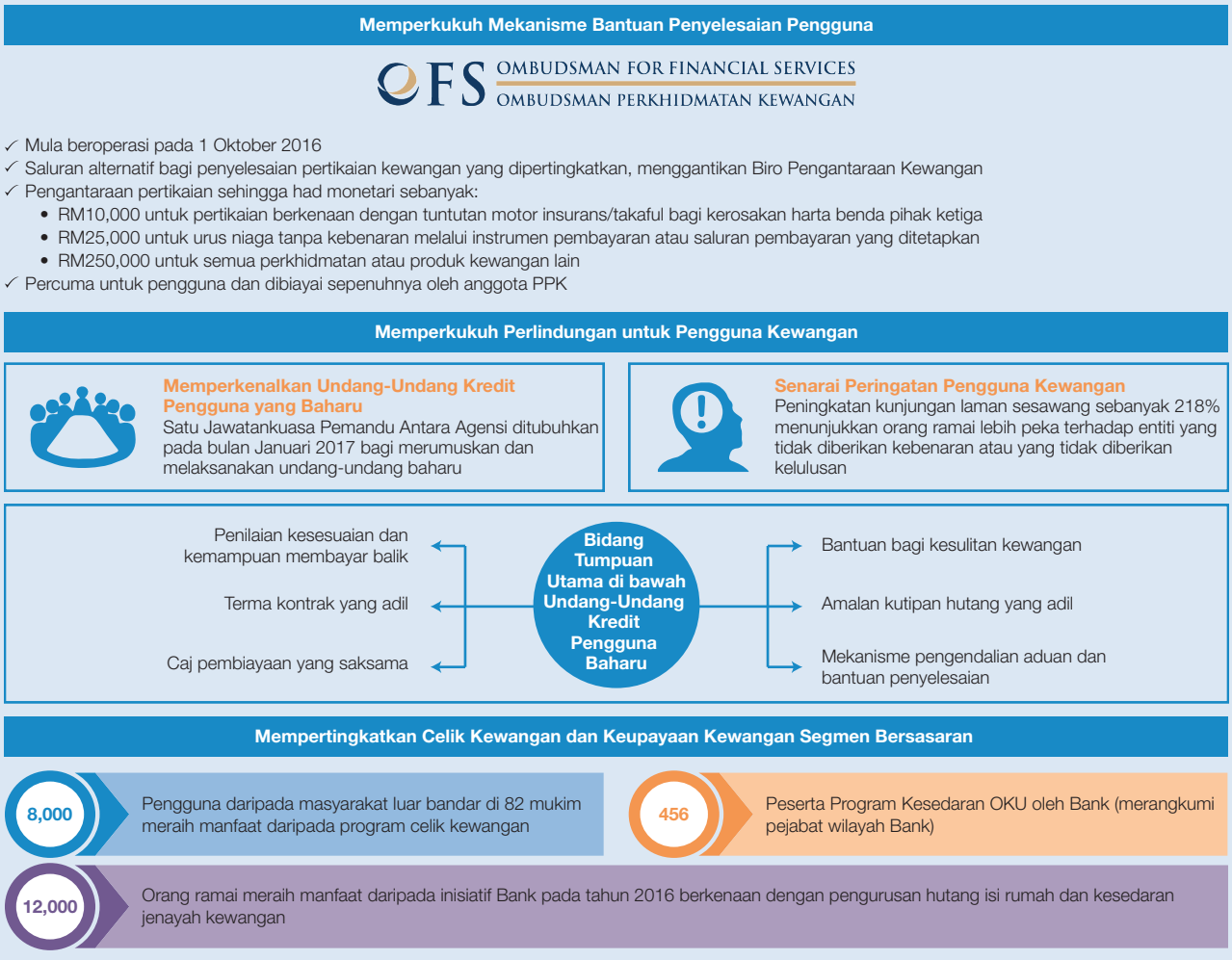
INOVASI FINTECH

Kemunculan FinTech kini mentakrifkan semula penyediaan, pengagihan dan penggunaan perkhidmatan kewangan. Solusi FinTech yang inovatif membuka peluang baharu untuk meningkatkan akses kepada kewangan bagi peniaga dan pengguna serta mempertingkatkan keberkesanan dan kecekapan perkhidmatan kewangan dalam menyokong transformasi ekonomi Malaysia. Bank komited terhadap usaha membentuk persekitaran pengawalseliaan yang selamat dan menyokong inovasi FinTech di Malaysia. Pada bulan Jun 2016, Bank telah menubuhkan Kumpulan Penggerak Teknologi Kewangan (Financial Technology Enabler Group, FTEG), yang bertanggungjawab untuk merumuskan langkah dan strategi dasar bagi memudahkan penggunaan inovasi teknologi oleh industri. Gambaran keseluruhan tentang inisiatif dan program utama yang diperkenalkan oleh kumpulan tersebut ditunjukkan dalam Gambar Rajah 5.3.

Perkembangan penting pada tahun 2016 ialah penerbitan parameter yang dimuktamadkan untuk *Sandbox* Pengawalseliaan pada bulan Oktober.

Gambar Rajah 5.2

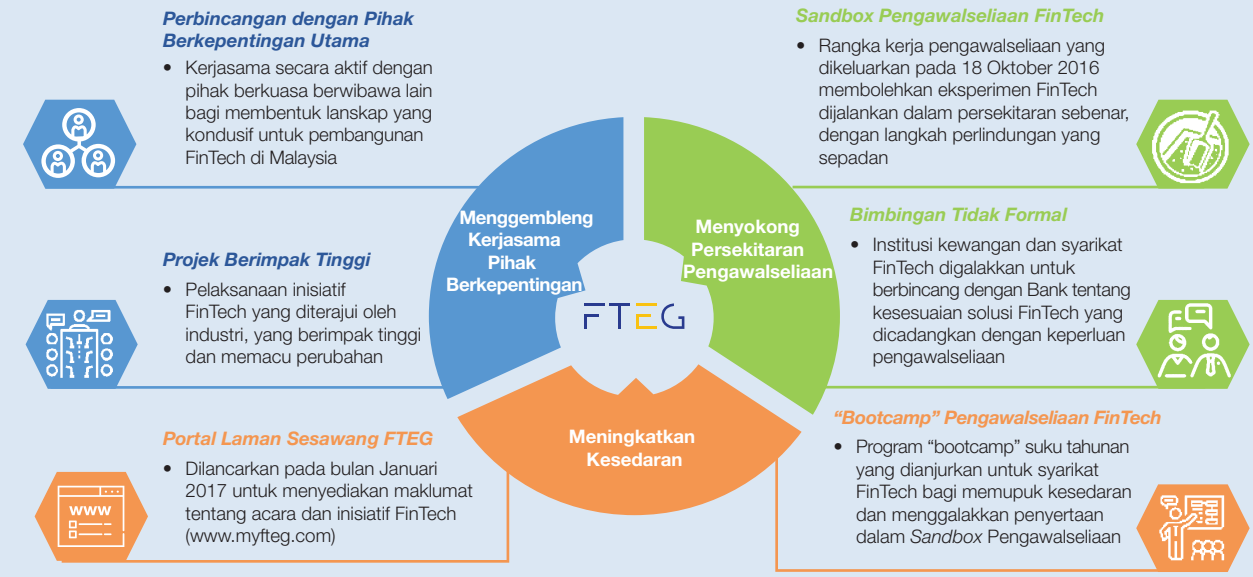
Inisiatif Utama bagi Mempertingkatkan Perlindungan dan Pemerkasaan Pengguna pada tahun 2016

Sumber: Bank Negara Malaysia

Gambar Rajah 5.3

Inisiatif Utama di bawah Kumpulan Penggerak Teknologi Kewangan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Sandbox Pengawalseliaan ini membolehkan eksperimen solusi FinTech yang inovatif dibuat dalam situasi pasaran yang sebenar, apabila solusi yang dicadangkan mempunyai potensi yang jelas untuk:

- meningkatkan akses, kecekapan, keselamatan dan kualiti perkhidmatan kewangan;
- mempertingkatkan kecekapan dan keberkesanan proses pengurusan risiko institusi kewangan; atau
- menangani jurang, atau membuka peluang baharu bagi pembiayaan atau pelaburan dalam ekonomi Malaysia.

Semasa tempoh ujian bagi solusi yang diterima masuk ke dalam *Sandbox* Pengawalseliaan, fleksibiliti yang sewajarnya akan diberikan menurut dasar pengawalseliaan Bank sedia ada. Dasar ini mungkin merangkumi keperluan kehematan atau amalan pasaran yang disesuaikan selaras dengan dedahan terhad yang wujud dalam persekitaran ujian. Sehingga kini, satu solusi telah memulai ujian sebenar, dan pada masa yang sama Bank telah menerima pada peringkat awal, lima lagi solusi untuk diuji dalam *Sandbox* Pengawalseliaan. Solusi ini termasuk kaedah baharu bagi penyampaian maklumat perbandingan bagi produk insurans, model pertukaran mata wang rakan ke rakan (peer-to-peer currency exchange) dan perkhidmatan pengiriman wang secara elektronik. Permulaan ujian sebenar adalah tertakluk pada keupayaan pemohon untuk memenuhi keperluan yang ditentukan oleh Bank mengikut kes.

Sebagai pemangkin untuk membangunkan ekosistem FinTech yang berkembang maju di Malaysia, Bank akan mengorak langkah dalam beberapa bidang pembangunan utama pada masa hadapan. Ini termasuklah:

(i) Menggunakan antara muka program aplikasi (application programme interface, API) yang terbuka bagi membolehkan perkongsian data dengan pihak ketiga tanpa menjejaskan kerahsiaan dan keselamatan data;

(ii) Mewujudkan utiliti KYC yang sama bagi memudahkan pendekatan secara berkesan dan cekap untuk institusi kewangan mengurus obligasi pematuhan. Hal ini juga bertujuan mengurangkan penipuan dan menambah baik penyampaian perkhidmatan kewangan pelanggan;

(iii) Menghasilkan panduan untuk pengkomputeran awan (cloud computing) bagi memanfaatkan kecekapan operasi dan pada masa yang sama, melindungi integriti data dalam perkhidmatan kewangan;

(iv) Meneliti penerapan teknologi lejar teragih (distributed ledger technology) untuk mengembangkan infrastruktur, pengaturan dan proses baharu yang akan mengubah cara perkhidmatan kewangan disampaikan; dan

(v) Meningkatkan daya tahan keselamatan siber dalam sektor perkhidmatan kewangan.

Tindakan secara usaha sama oleh industri dijangka memainkan peranan penting bagi mencapai skala, kecekapan dan keberkesanan kos dalam memacu bidang pembangunan utama ini. Beberapa kumpulan kerja industri telah ditubuhkan untuk membangunkan cadangan yang lebih terperinci dalam bidang yang telah dikenal pasti untuk pelaksanaan pada tahun yang akan datang, dengan tumpuan awal diberikan pada pewujudan proses KYC elektronik berpusat untuk pembukaan akaun bank dan penggunaan teknologi lejar teragih untuk pembiayaan dagangan. Bank juga terus mengeratkan kerjasama dengan Suruhanjaya Sekuriti Malaysia dan Malaysia Digital Economy Corporation dalam memastikan persekitaran yang kondusif untuk inovasi FinTech.

Kerjasama antara peserta industri adalah penting untuk memajukan dan mempercepatkan pembangunan ekosistem FinTech pada masa hadapan

Bank menyedari bahawa penggunaan teknologi yang berleluasa dalam operasi institusi kewangan akan meningkatkan dedahan sistem kewangan kepada ancaman siber yang boleh menjejaskan kelancaran penyampaian perkhidmatan kewangan yang penting dan mengancam integriti sistem kewangan. Oleh itu, dalam penerimaan inovasi, perhatian yang rapi dan teliti adalah amat penting bagi memastikan sistem kewangan mengekalkan pertahanan yang kukuh dan teguh terhadap serangan siber, terutamanya berhubung dengan infrastruktur keselamatan dan kawalan operasi. Sebagai sebahagian daripada usaha berterusan yang lebih luas bagi memperkukuh daya tahan industri terhadap serangan siber (lihat juga Bab 'Sistem Pembayaran dan Penyelesaian'), Bank telah menubuhkan Kumpulan Kerja Siber Industri (Industry Cyber Working Group) sebagai platform untuk menggalakkan institusi kewangan berkongsi amalan terbaik dalam pengurusan risiko teknologi, menyelaraskan usaha untuk mengurangkan risiko siber dan membenarkan pertukaran maklumat risikan berhubung dengan ancaman siber. Bagi meningkatkan tahap ketersediaan dan daya tahan siber industri terhadap ancaman siber, Bank menghendaki semua institusi perbankan melaksanakan penilaian yang menyeluruh berhubung dengan ancaman siber dan memperkukuh kawalan terhadap ancaman tersebut. Ini termasuk mengemas kini piawaian dan protokol keselamatan secara berkala bagi penyulitan (encryption) perkhidmatan laman sesawang dan penentuan pengaturan yang jelas untuk memastikan pelaporan insiden keselamatan yang tepat pada masanya oleh penyedia perkhidmatan pihak ketiga.

Kajian Separuh Penggal Pelan Sektor Kewangan (2011 – 2020)

Oleh Ian Lee Wei Xiung dan Kershia Tan Wei

Pelan Sektor Kewangan (Pelan) yang dilancarkan pada 21 Disember 2011, melakarkan hala tuju strategik 10 tahun ke arah meningkatkan daya tahan, kecekapan dan daya saing sektor kewangan Malaysia. Berlandaskan asas yang kukuh ekoran pelaksanaan Pelan Induk Sektor Kewangan pada dekad lalu, Pelan ini merangkumi 69 saranan dan 214 inisiatif bagi menggalakkan sektor kewangan untuk terus memainkan peranannya secara berkesan bagi menyokong pertumbuhan ekonomi Malaysia yang mampan.

Saranan-saranan ini mencerminkan landskap ekonomi dan kewangan yang semakin berubah berikutan pelbagai faktor termasuk ketidaksamaan pendapatan yang semakin meningkat, perubahan demografi, pembaharuan kawal selia pascakrisis, sektor perkhidmatan yang menjadi semakin penting dalam ekonomi, kesalinghubungan serantau dan global yang lebih luas dan kemajuan teknologi. Berlatarkan persekitaran ini, sembilan objektif utama digariskan dalam Pelan (Gambar Rajah 1).

Gambar Rajah 1

Objektif Utama di bawah Pelan

- Pengantaraan berkesan ke arah pembentukan ekonomi bernilai tambah tinggi dan berpendapatan tinggi
- Pembangunan pasaran kewangan yang mendalam dan dinamik
- Perkongsian kemakmuran yang lebih meluas melalui rangkuman kewangan
- Integrasi kewangan serantau dan antarabangsa yang diperkukuh
- Pengantarabangsaan kewangan Islam
- Amalan tadbir urus dan pengurusan risiko institusi kewangan yang dipertingkat
- Kecekapan ekonomi yang lebih tinggi melalui pembayaran secara elektronik
- Pemerkasaan pengguna
- Pembangunan tenaga mahir bagi sektor kewangan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rencana ini membincangkan kemajuan dan pencapaian di bawah Pelan sehingga kini, trend dan perkembangan yang baru muncul, serta implikasinya dari segi keutamaan inisiatif di bawah Pelan pada masa hadapan.

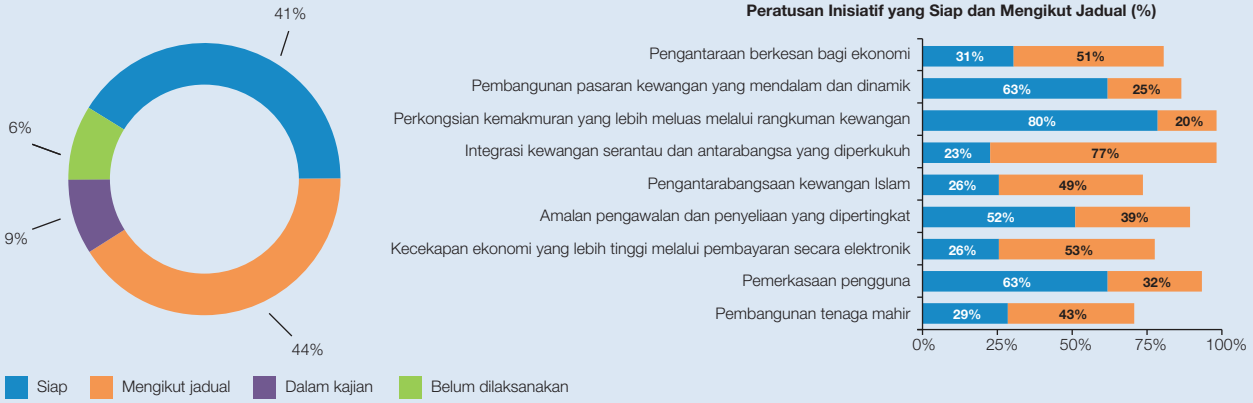
Kemajuan dan Pencapaian

Kemajuan yang berterusan telah dicapai ke arah merealisasikan objektif Pelan, dengan 41% inisiatif telah dilaksanakan sepenuhnya dan 44% lagi berjalan mengikut perancangan. Secara kolektif, inisiatif ini meliputi sebahagian besar inisiatif berimpak tinggi merentas kesemua sembilan objektif utama dalam Pelan (Gambar Rajah 2). Khususnya, langkah-langkah yang bertujuan melindungi kestabilan sistem kewangan dan mengukuhkan pendorong utama pembangunan kewangan telah membantu membentuk persekitaran yang kondusif untuk menggalakkan inovasi yang lebih luas dan pertumbuhan sektor kewangan. Maklumat lanjut mengenai langkah-langkah ini terdapat dalam Gambar Rajah 3.

Penilaian terhadap kesan pelaksanaan inisiatif menunjukkan hasil yang memberangsangkan, dengan manfaat jangka panjang bagi langkah-langkah tertentu dijangka dapat dicapai mengikut peredaran masa. Dalam hal perlindungan kehematan, manfaat ini akan dilihat semasa tempoh tekanan kewangan.

Gambar Rajah 2

Kemajuan Keseluruhan Inisiatif Pelan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Gambar Rajah 3

Sorotan Inisiatif Utama

52% *Siap*

39% *Mengikut jadual*
6% *Belum dilaksanakan*
3% *Dalam kajian*

Memelihara kestabilan sistem kewangan

- Amalan pengawalan dan penyeliaan yang dipertingkatkan dengan tumpuan pada tadbir urus dan pengurusan risiko

- Pelaksanaan perundangan yang dimodenkan (iaitu Akta Perkhidmatan Kewangan 2013, Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 dan Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002)
- Penggunaan piawaian global yang diperkukuhkan, termasuk pembaharuan dalam piawaian modal dan imbuhan

40% *Siap*

42% *Mengikut jadual*
8% *Belum dilaksanakan*
10% *Dalam kajian*

Menggalakkan pendorong utama bagi pembangunan kewangan

- Kecekapan ekonomi yang lebih tinggi melalui pembayaran secara elektronik
- Pemerkasaan pengguna
- Pembangunan tenaga mahir bagi sektor kewangan

- Pelaksanaan Rangka Kerja Pembaharuan Kad Pembayaran
- Pelaksanaan Skim Ombudsman Kewangan
- Transformasi institusi latihan, berakreditasi dan profesional yang utama, termasuk Asian Banking School, Asian Institute of Chartered Bankers dan Agensi Akreditasi Kewangan

38% *Siap*

46% *Mengikut jadual*
5% *Belum dilaksanakan*
11% *Dalam kajian*

Memangkinkan inovasi dan pertumbuhan

- Pengantaraan berkesan ke arah pembentukan ekonomi bernilai tambah tinggi dan berpendapatan tinggi
- Pembangunan pasaran kewangan yang mendalam dan dinamik
- Perkongsian kemakmuran yang lebih meluas melalui rangkuman kewangan
- Integrasi kewangan serantau dan antarabangsa yang diperkukuh
- Pengantarabangsaan kewangan Islam

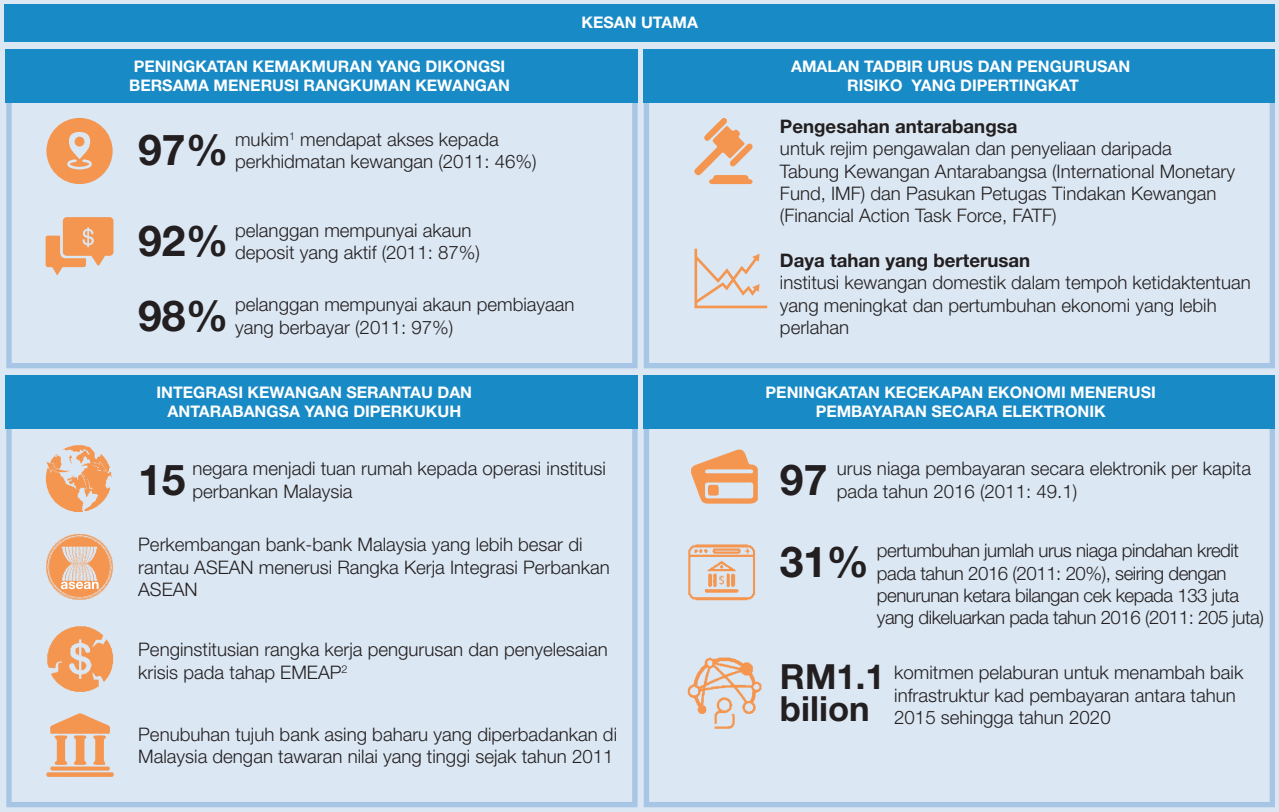
- Pelaksanaan Rangka Kerja Perbankan Ejen
- Enakmen Akta Penghasilan Bersih Perjanjian Kewangan 2015
- Pelaksanaan pembaharuan di bawah Rangka Kerja Insurans Hayat dan Takaful Keluarga
- Liberalisasi tarif motor dan tarif kebakaran
- Pemuktamadan Rangka Kerja Integrasi Perbankan ASEAN
- Pelaksanaan Platform Akaun Pelaburan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kesan positif daripada inisiatif yang dilaksanakan di bawah Pelan adalah paling ketara dalam bidang rangkuman kewangan, pengawalan dan penyeliaan, integrasi kewangan serantau dan perpindahan kepada pembayaran secara elektronik (Gambar Rajah 4). Rangkuman kewangan telah berkembang nyata, disokong terutamanya oleh rangkaian ejen bank yang semakin meningkat. Hal ini turut disokong oleh peningkatan kesedaran pengguna dan pembangunan rangka kerja perlindungan pengguna yang lebih mantap. Tambahan pula, penampan kewangan yang kukuh dan pengambilan risiko yang berhemat telah membolehkan institusi kewangan di Malaysia mengharungi episod pergolakan kewangan, pertumbuhan yang lemah dan pengecilan margin pada tahun-tahun kebelakangan ini. Kerjasama pengawalan dan penyeliaan yang lebih kukuh antara pihak berkuasa di rantau ini berlandaskan hubungan paling erat kebelakangan ini, juga telah menyediakan persekitaran yang diperlukan bagi meningkatkan pertumbuhan dan kestabilan serantau. Sementara itu, pertumbuhan dalam penggunaan pembayaran secara elektronik telah meningkatkan lagi kecekapan ekonomi Malaysia melalui pengurangan kos pengendalian wang tunai dan cek.

Gambar Rajah 4

Kesan Inisiatif di bawah Pelan

[1] Jumlah penduduk sekurang-kurangnya 2,000 orang
[2] Mesyuarat Eksekutif Bank-bank Pusat Asia Timur dan Pasifik (EMEAP) ialah organisasi kerjasama bank pusat dan pihak berkuasa monetari di Asia Timur dan kawasan Pasifik

Sumber: Bank Negara Malaysia

Secara keseluruhan, pembangunan kewangan yang lebih mantap telah diiringi oleh kesan limpahan ekonomi yang positif dari segi penyertaan penduduk Malaysia dalam sektor kewangan. Pada akhir tahun 2016, jumlah pekerja sektor kewangan adalah kira-kira 164,592 orang[1], dengan 6,100 pekerjaan tambahan diwujudkan sejak suku pertama 2013. Jumlah ini mencakupi kira-kira 3% daripada jumlah tenaga kerja di Malaysia. Sebagai salah satu daripada sektor berproduktiviti

[1] Termasuk kakitangan bank perdagangan, bank-bank Islam, bank pelaburan, bank-bank Islam antarabangsa, institusi kewangan pembangunan, penanggung insurans dan pengendali takaful.

tinggi berasaskan pengetahuan, 74% kakitangan sektor kewangan merupakan ahli profesional berkemahiran tinggi. Purata gaji dalam sektor kewangan meningkat pada kadar purata 11.4% antara tahun 2013 hingga tahun 2016, berjumlah RM7,790 sebulan (setiap pekerja) pada tahun 2016 (2013: RM5,661), manakala produktiviti meningkat pada kadar purata 4%[2] pada tempoh yang sama. Namun begitu, sementara institusi kewangan di Malaysia terus menstruktur semula operasi selaras dengan landskap kewangan yang berubah, keadaan kekosongan jawatan dalam sektor kewangan masih tinggi (2016: 4,800 kekosongan jawatan), terutamanya untuk jawatan berkemahiran tinggi.

Selain itu, sektor kewangan juga telah membuat sumbangan positif kepada nilai keluaran dalam negeri kasar (KDNK). Nilai tambah sebenar perkhidmatan kewangan kepada KDNK berjumlah lebih RM75.3 bilion pada tahun 2016, mencakupi 6.8% daripada KDNK benar. Pada tempoh tahun 2011 hingga 2016, nilai tambah sektor kewangan meningkat pada kadar pertumbuhan tahunan terkompaun (compounded annual growth rate, CAGR) sebanyak 2.7%. Pertumbuhan adalah lebih sederhana pada beberapa tahun yang lalu ekoran persekitaran ekonomi yang mencabar, pertumbuhan yang lebih rendah dalam aktiviti pinjaman dan pasaran modal serta keadaan persaingan yang meningkat.

Walaupun kemajuan yang jelas telah dicapai, masih terdapat beberapa bidang berpotensi besar yang belum diterokai. Industri insurans dan takaful Malaysia masih mempunyai potensi yang besar untuk pertumbuhan. Walaupun penembusan insurans seperti yang diukur mengikut bilangan polisi insurans hayat dan takaful keluarga bagi setiap penduduk telah meningkat kepada 54.2% (2010: 51.1%), pertumbuhan masih lemah sejak lima tahun yang lalu. Dalam sektor insurans am dan takaful am, kapasiti domestik untuk mengunderait risiko yang lebih besar dan lebih khusus hampir mencapai hadnya, yang seterusnya akan memberi kesan kepada aliran keluar insurans semula. Antara cabaran yang dihadapi oleh industri ialah kekurangan kepakaran pengunderaitan bagi risiko yang besar dan khusus, tahap kesedaran risiko yang rendah dan ketersediaan produk mampu dibeli yang terhad, terutamanya bagi perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dan juga kumpulan berpendapatan rendah.

Dengan peralihan Malaysia kepada ekonomi bernilai tambah tinggi dan berpendapatan tinggi, salah satu bidang pembangunan seterusnya ialah pengantaraan kewangan bagi bidang pertumbuhan baharu yang lebih intensif dari segi pengetahuan dan teknologi serta mempunyai kandungan inovasi yang tinggi. Walaupun aktiviti sedemikian dijangka bertambah giat pada masa hadapan, pembiayaan bank masih banyak tertumpu pada sektor yang lebih tradisional. Sebagai contoh, kurang 1% daripada kelulusan pembiayaan PKS telah diberikan kepada segmen pertumbuhan baharu pada tahun 2016 seperti teknologi hijau, bioteknologi dan industri inovatif lain yang memberikan tumpuan pada harta intelek serta teknologi maklumat dan komunikasi. Kekangan utama dalam tawaran solusi pembiayaan tradisional bagi industri-industri ini dibincangkan dengan lebih lanjut dalam rencana 'Peranan Kewangan Alternatif untuk Membiayai Keperluan Ekonomi Baharu'. Ini termasuk kekurangan cagaran, sejarah kredit terhad dan maklumat tidak simetri yang tinggi. Keutamaan untuk melindungi deposit orang ramai, yang kekal sebagai sumber penting pendanaan bagi bank, juga menandakan keperluan dan peluang untuk membangunkan penyelesaian pembiayaan alternatif bagi industri pertumbuhan baharu.

Trend dan Perkembangan yang Baru Muncul

Secara keseluruhannya, pertimbangan utama yang menyokong saranan dalam Pelan kekal relevan (Gambar Rajah 5).

Walau bagaimanapun, perkembangan sejak lima tahun yang lalu telah mendorong inisiatif baharu dipertimbangkan bagi mencapai objektif Pelan, tetapi pada masa yang sama memberikan tumpuan yang lebih jitu pada inisiatif tertentu yang sedia ada.

Salah satu perkembangan tersebut ialah kemunculan teknologi kewangan (financial technology, FinTech). FinTech telah meluaskan penyediaan perkhidmatan kewangan melangkaui bidang kuasa tradisional bank, dan berpotensi mengubah asas cara perkhidmatan kewangan disampaikan dan digunakan. Ini seterusnya boleh mengubah dengan ketara kedinamikan bersaing sektor kewangan dan ciri pengantaraan kewangan. Bank menjangkakan penggunaan

[2] Produktiviti dalam sektor kewangan diwakili oleh jumlah pendapatan faedah bersih, pendapatan fi dan premium insurans/takaful ditolak tuntutan dan dibahagi dengan jumlah kakitangan yang bekerja dalam sektor perbankan dan insurans/takaful.

Gambar Rajah 5

Pertimbangan dan Strategi Utama yang Menyokong Pelan

PERTIMBANGAN	STRATEGI
1. Penduduk yang lebih berusia dan tinggal di bandar 2. Kelas pendapatan sederhana yang besar dan semakin berkembang 3. Pertumbuhan perkhidmatan berintensif pengetahuan 4. Kekukuhan jumlah PKS yang dinamik dan berdaya saing 5. Peralihan kepada aktiviti bernilai tambah lebih tinggi 6. Integrasi global dan serantau yang lebih meluas	• Pembangunan sistem pencen yang lebih mampan untuk persaraan • Perlindungan yang dipertingkat untuk produk dan perkhidmatan insurans perubatan dan kesihatan, termasuk produk insurans penjagaan kesihatan jangka panjang dan insurans hilang upaya lain • Pembangunan ekosistem pendanaan yang lebih pelbagai, aktif dan mampan melangkaui pembiayaan bank secara tradisional • Penggalakan ekosistem sokongan dan perkongsian strategik yang holistik antara institusi domestik dengan serantau untuk menyokong aktiviti perdagangan dan pelaburan yang semakin meningkat • Pembangunan pengantara, pasaran kewangan dan infrastruktur sokongan untuk menyokong penyediaan pembiayaan projek jangka panjang yang besar, termasuk menambah baik rangka kerja perkongsian sektor awam-swasta

Sumber: Bank Negara Malaysia

FinTech yang semakin meningkat dapat memberikan implikasi yang meluas bagi bidang seperti pembayaran, rangkuman kewangan, kewangan Islam, perlindungan pengguna dan perniagaan perkhidmatan wang. Pada masa hadapan, FinTech dijangka meninggalkan kesan pada komposisi dan jenis pekerjaan yang akan ditawarkan dalam sektor kewangan. Khususnya, pekerjaan yang intensif tenaga yang berbentuk rutin dan boleh diramal adalah berisiko tinggi untuk diautomasikan. Meskipun kesan sebenar FinTech terhadap pekerjaan masih belum dapat disimpulkan, sektor kewangan harus memantapkan semula dan meningkatkan kemahiran tenaga kerja yang ada dengan kompetensi yang berasaskan teknologi supaya dapat meraih manfaat daripada penggunaan teknologi di samping mengurangkan kesan yang menjejaskan tenaga kerja.

Satu lagi perkembangan penting ialah andaian makroekonomi luaran dan dalam negeri yang sederhana bagi tempoh jangka sederhana. Walaupun sasaran awal di bawah Pelan menjangkakan sistem kewangan berkembang pada kadar tahunan 8%-11%, sasaran tersebut kini dijangka menjadi lebih sederhana, sejajar dengan kadar pertumbuhan tahunan purata kira-kira 6.8% yang dicapai sepanjang tempoh 2011 hingga 2016. Keadaan ini akan meningkatkan tekanan terhadap institusi kewangan untuk meneliti semula model perniagaan yang sedia ada dan meninjau peluang melangkaui segmen perniagaan tradisional untuk meraih manfaat daripada bidang pertumbuhan baharu. Selain itu, trend makroekonomi ini juga telah meningkatkan tumpuan terhadap peranan sektor kewangan dalam menyediakan penyelesaian kepada cabaran sosioekonomi yang berkaitan dengan kemampuan memiliki rumah, kemiskinan bandar dan daya tahan isi rumah terhadap kejutan kewangan.

Ketidaktentuan yang lebih ketara dalam pasaran kewangan antarabangsa dan domestik juga merupakan cabaran baharu kepada pengurusan kestabilan kewangan. Keadaan ini didorong oleh ketidakpastian yang menyelubungi dasar monetari di Amerika Syarikat, digabungkan dengan perkembangan ekonomi dan politik global, termasuk turun naik harga komoditi yang semakin ketara. Dengan keterbukaan pasaran kewangan Malaysia, penambahbaikan kedalaman, keluasan dan daya tahan keseluruhan pasaran kewangan, termasuk pasaran pertukaran asing dan derivatif, kini menjadi lebih penting.

Pada peringkat global, para peniaga dan individu juga semakin mencerminkan pertimbangan terhadap pembangunan dan pertumbuhan yang mampan apabila membuat keputusan berkenaan ekonomi. Antara contoh yang berkaitan termasuk usaha-usaha yang semakin giat ke arah Pelaburan Mampan, Bertanggungjawab dan Berimpak (Sustainable, Responsible and Impact Investing, SRI) dan penggunaan kriteria Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus

(Environmental, Social and Governance criteria) dalam keputusan pelaburan. Ini membuka peluang pertumbuhan yang besar kepada sektor kewangan Islam yang menekankan perlindungan dan penambahbaikan kebajikan sosial sebagai prinsip terasnya. Aktiviti kewangan Islam di Malaysia kini ditadbir oleh rangka kerja pengawalseliaan berasaskan kontrak Syariah yang menyeluruh. Ini menyediakan asas yang kukuh bagi sektor kewangan untuk menjalankan peranan yang lebih besar dalam pembangunan yang mampan menerusi penawaran penyelesaian SRI.

Keutamaan Melangkah ke Hadapan

Dengan tinggal hanya empat tahun lagi untuk mencapai aspirasi Pelan, gambaran keseluruhan keutamaan penting menjelang tahun 2020 adalah seperti digariskan dalam Gambar Rajah 6. Ini mengambil kira perkembangan yang dibincangkan dalam bahagian sebelum ini, yang akan melibatkan penelitian semula penetapan pengawalseliaan dan strategi pembangunan dalam beberapa bidang.

Antaranya ialah evolusi sebuah ekosistem pembiayaan alternatif dan FinTech yang dinamik untuk menyokong inovasi masa hadapan dan mengembangkan sumber pendanaan bagi PKS. Ini termasuk pembangunan penyelesaian pendanaan yang lebih berasaskan pasaran untuk mempelbagaikan sumber pembiayaan dan mengurangkan kebergantungan pada pendanaan berasaskan bank. Tumpuan yang lebih besar akan diberikan pada pembiayaan industri peneraju dan perniagaan permulaan peringkat awal dengan menambah baik rangka kerja bagi penyelesaian pembiayaan alternatif seperti pemfaktoran dan pemajakan. Peranan institusi kewangan pembangunan juga akan dikaji semula agar dapat memberikan perkhidmatan dan sokongan yang lebih baik kepada pembangunan sektor sosioekonomi yang disasarkan.

Bank berusaha untuk menggalakkan industri memainkan peranan yang lebih besar bagi menerajui inisiatif yang akan menambah baik penyampaian perkhidmatan kewangan melalui penggunaan FinTech. Contoh terbaharu usaha ini ialah pelaksanaan dua projek berasaskan teknologi berimpak tinggi yang akan diterajui oleh industri, termasuk pembangunan teknologi lejar teragih (distributed ledger technology) untuk memacu kecekapan yang lebih tinggi dalam pembiayaan perdagangan dan mempermudah proses Kenali-Pelanggan-Anda (Know-Your-Customer, KYC) secara digital.

Bagi menangani cabaran dan realiti yang timbul daripada ketidaktentuan pasaran kewangan yang lebih ketara, Bank akan terus memberikan tumpuan pada pembangunan pasaran kewangan yang mendalam dan cair, termasuk memastikan ketersediaan instrumen perlindungan nilai yang berkesan dari segi kos untuk menguruskan dedahan risiko. Bagi mencapai matlamat ini, Bank bersama-sama dengan Jawatankuasa Pasaran Kewangan (Financial Markets Committee, FMC) telah memperkenalkan beberapa langkah yang bertujuan untuk meningkatkan kestabilan pasaran dan memperluas pasaran perlindungan nilai dalam negeri. Keterangan lanjut mengenai langkah-langkah ini dan peranan FMC dibincangkan di dalam Bab ini.

Lebih penekanan juga akan diberikan pada usaha meningkatkan peranan insurans dan takaful bagi memenuhi keperluan perlindungan dan pengurusan risiko isi rumah dan perniagaan Malaysia. Langkah-langkah akan diambil untuk mempercepat penembusan insurans dan mengurangkan jurang perlindungan dengan meluaskan ketersediaan produk perlindungan asas, insurans mikro dan takaful mikro. Langkah ini akan disokong oleh pelaksanaan pendekatan pengawalseliaan yang setimpal bagi insurans mikro dan takaful mikro. Penyediaan persekitaran operasi yang kondusif membolehkan industri membangunkan produk bagi memenuhi keperluan segmen yang kini masih kurang diinsuranskan. Pempelbagaian selanjutnya dalam saluran pengagihan insurans dan takaful juga dijangka meningkatkan ketersediaan dan penerimaan produk perlindungan dengan lebih ketara. Dalam sektor insurans am dan takaful am, Bank akan terus memberikan tumpuan pada pembaharuan yang meluas, termasuk liberalisasi tarif motor dan tarif kebakaran secara berfasa serta meningkatkan kualiti perkhidmatan dan pengurusan kos yang berkaitan dengan penyelesaian tuntutan. Inisiatif-inisiatif ini akan dilaksanakan dengan mengambil kira keseimbangan antara penyertaan domestik dengan penyertaan asing dalam sektor insurans dan takaful, sejajar dengan kepentingan terbaik kepada Malaysia.

Gambar Rajah 6

Keutamaan Masa Hadapan di bawah Pelan

Pengantaraan Kewangan yang Berkesan

- Mengembangkan ekosistem FinTech yang aktif untuk meningkatkan akses dan kecekapan
- Membangunkan penyelesaian pembiayaan yang lebih berasaskan pasaran bagi PKS dan industri peneraju
- Mengukuhkan peranan dan impak institusi kewangan pembangunan

Rejim Pengawalan dan Penyeliaan

- Membangunkan Rangka Kerja Pemulihan dan Penyelesaian bagi institusi kewangan
- Memastikan keberkesanan pelaksanaan pembaharuan pengawalseliaan dalam sektor perbankan dan insurans/takaful
- Memastikan rangka kerja penyeliaan dan metodologi pengukuran yang dinamik dan berpandangan ke hadapan

Pasaran Kewangan yang Mendalam dan Dinamik

- Menambah baik mudah tunai dalam pasaran pertukaran asing dan pasaran bon sekunder
- Membangunkan pasaran derivatif yang mendalam dan cair
- Meningkatkan lagi penggunaan penyelesaian mata wang tempatan untuk perdagangan dalam rantau ini

Pembayaran Secara Elektronik

- Memupuk ekosistem pembayaran yang terbuka dan aktif sebagai pemangkin untuk inovasi FinTech

Rangkuman Kewangan

- Menambah baik lagi penggunaan yang bertanggungjawab, penerimaan dan kualiti perkhidmatan kewangan
- Meningkatkan akses kepada produk perlindungan asas, insurans mikro dan takaful mikro
- Menggalakkan perkhidmatan pembayaran yang inovatif

Pemerkasaan Pengguna

- Memperkukuh rangka kerja perundangan untuk kredit pengguna
- Melaksanakan dan menyelaraskan strategi pendidikan kewangan kebangsaan
- Menggalakkan budaya kredit yang lebih bertanggungjawab

Integrasi Kewangan Serantau dan Antarabangsa

- Mempererat hubungan perdagangan dan pelaburan Malaysia melalui pengaturan dua hala dan serantau yang baharu

Pembangunan Tenaga Mahir

- Mempercepat pengikhtisasan tenaga kerja sektor kewangan
- Menyiapkan transformasi institusi pembelajaran dan profesional yang utama
- Menarik minat tenaga mahir serantau dan antarabangsa dalam bidang strategik

Kewangan Islam

- Meningkatkan penggunaan pengantaraan berasaskan nilai oleh bank-bank Islam
- Menggalakkan pertumbuhan perkhidmatan sokongan profesional Islam
- Mengukuhkan kedudukan Malaysia sebagai pusat inovasi kewangan Islam

Sumber: Bank Negara Malaysia

Model Baharu Perniagaan Perkhidmatan Wang – Ke Arah Pemodenan dan Profesionalisme yang Lebih Mantap

Oleh Mark Lee Kian Meng dan Mohd Izwan Ali Mohd Long

Industri perniagaan perkhidmatan wang (money services business, MSB) di Malaysia yang terdiri daripada perniagaan pengiriman wang, perniagaan pengurupan wang dan perniagaan mata wang borong, telah ditransformasikan menjadi satu industri yang dinamik dan cekap, dengan perlindungan yang jauh lebih mantap untuk mencegah penggunaannya dalam jenayah kewangan. Sejak lima tahun yang lalu, industri ini telah mencatat pertumbuhan dua angka dalam segmen pengiriman wang dan pertukaran mata wang, dengan purata tahunan masing-masing 16.8% dan 16.2% setahun dari tahun 2012 sehingga tahun 2016. Dianggarkan kira-kira satu perempat daripada jumlah ini adalah daripada transaksi yang sebelum ini dijalankan menerusi saluran tidak rasmi. Pencapaian ini disokong oleh peningkatan yang ketara dalam bilangan pusat akses bagi perkhidmatan MSB dan persaingan yang lebih cekap yang seterusnya mengurangkan kos pengiriman wang sehingga kurang daripada 3%, iaitu di bawah paras sasaran 5% oleh Bank Dunia. Kualiti perkhidmatan juga dicerminkan menerusi amalan penyedia perkhidmatan wang yang lebih profesional dengan perlindungan yang lebih baik kepada pengguna.

Transformasi industri ini ialah hasil daripada pembaharuan menyeluruh yang dijalankan oleh Bank untuk meningkatkan rangka kerja pengawasan dan penyeliaan perniagaan perkhidmatan wang. Usaha ini bertujuan menambah baik persekitaran bagi menyediakan perkhidmatan pengiriman wang dan pertukaran mata wang yang berdaya saing, cekap dan selamat. Rencana ini akan memberikan gambaran keseluruhan transformasi sepanjang tempoh 2011 hingga 2016, dan keutamaan untuk terus membangunkan industri MSB pada masa hadapan, selaras dengan peranan utama Bank untuk menggalakkan rangkuman kewangan serta memelihara integriti dan keyakinan terhadap sistem kewangan.

Ciri-ciri industri sebelum tahun 2011

Sebelum tahun 2011, industri perkhidmatan wang menghadapi pelbagai cabaran. Industri pada ketika itu kurang kesepaduan memandangkan lebih 1,000 syarikat berlesen menjalankan perniagaan perkhidmatan wang dalam keadaan yang serba kekurangan untuk persaingan yang berkesan dan pertumbuhan yang mampan. Kira-kira 80% peserta industri adalah bersaiz kecil, tanpa sumber atau keupayaan untuk memenuhi keperluan pengawalseliaan dan mematuhi piawaian tingkah laku profesional yang diperlukan bagi memastikan pemantauan dan pengenalpastian risiko yang berkesan. Memandangkan perkhidmatan wang bercirikan intensif tunai, industri ini semakin terdedah kepada risiko untuk digunakan sebagai konduit bagi aktiviti pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan (money laundering and terrorism financing, ML/TF). Keadaan ini bertambah serius berikutan pertumbuhan pesat penyedia pengurupan wang dan pengiriman wang tidak berlesen yang menjalankan urus niaga tanpa rekod, termasuk oleh pekerja asing di negara ini. Keadaan sedemikian menyerlahkan kelemahan pengawasan untuk mencegah jenayah kewangan yang boleh menjejaskan keselamatan dan integriti industri dan sistem kewangan pada keseluruhannya.

Pelulusan Akta Perniagaan Perkhidmatan Wang 2011

Akta Perniagaan Perkhidmatan Wang 2011 (Money Services Business Act 2011, MSBA) yang diluluskan oleh Parlimen pada tahun 2011 telah merintis laluan untuk pembaharuan perundangan dan pengawalseliaan yang penting dalam industri MSB. Sebelum MSBA, aktiviti pengurupan wang, pengiriman wang dan mata wang borong ditadbir di bawah tiga perundangan yang berasingan iaitu Akta Pengurupan Wang 1998 yang telah dimansuhkan, Akta Sistem Pembayaran 2003 dan Akta Kawalan Pertukaran Wang 1953. Dengan menyatukan perundangan berasingan di bawah satu rangka kerja pengawalseliaan yang bersepadu dan diperkemas, tumpuan strategik yang jelas dapat diberikan terhadap pembangunan industri dan menggalakkan rangka kerja pengawalseliaan yang lebih jelas dan tekal. Ini juga penting untuk memastikan industri diselaraskan dengan objektif transformasi.

MSBA menyediakan rangka kerja pengawalseliaan tunggal dan bersepadu untuk aktiviti MSB. MSBA menghendaki syarikat MSB mematuhi piawaian tingkah laku profesional yang minimum, memberikan perlindungan yang lebih meluas kepada pengguna dan memperkukuh perlindungan terhadap aktiviti ML/TF. MSBA juga memperkenalkan kriteria pelesenan yang lebih tegas untuk memastikan hanya perniagaan yang berwibawa sahaja dibenarkan beroperasi dalam industri.

Strategi utama transformasi industri MSB

1. Pelaksanaan model operasi baharu untuk perkhidmatan wang

Pelaksanaan model baharu untuk MSB sebagai pemangkin utama bagi perubahan struktur dalam industri merupakan satu elemen penting MSBA. Model baharu ini memaparkan tiga perubahan penting:

- Pelaksanaan rejim pengawalseliaan seimbang iaitu pengawalseliaan yang setara dengan skala, skop dan kompleksiti syarikat MSB. Ini termasuk keperluan pengawalseliaan berperingkat supaya syarikat MSB beroperasi pada tahap yang setara dengan keupayaan kewangan dan operasi, serta penggunaan pendekatan berasaskan risiko untuk langkah Pencegahan Pengubahan Wang Haram/ Pencegahan Pembiayaan Keganasan (Anti Money Laundering/ Counter Financing of Terrorism, AML/CFT). Pengaturan ini telah membantu syarikat-syarikat bersaiz kecil untuk memenuhi keperluan pengawalseliaan yang sewajarnya, dan pada masa yang sama memastikan peningkatan risiko dalam syarikat-syarikat yang lebih besar atau dalam segmen perniagaan tertentu terus diurus dengan berkesan;
- Skop perniagaan yang diperkembang membolehkan sesebuah syarikat MSB mengendalikan perniagaan pengiriman wang, pengurupan wang dan mata wang borong di bawah satu entiti tunggal, tertakluk pada tahap keberkesanan dalam pelaksanaan pematuhan, tadbir urus dan standard pengurusan. Hal ini telah meningkatkan daya maju syarikat MSB dan membolehkan kemasukan pelaburan untuk membina keupayaan kewangan dan operasi yang lebih kukuh. Pada tahun 2012 hingga 2015, keberuntungan keseluruhan syarikat MSB meningkat dengan ketara dengan purata tahunan sebanyak 47% secara keseluruhannya; dan
- Pelaksanaan pengaturan prinsipal-ejen yang membolehkan syarikat MSB yang lebih besar melantik syarikat yang lebih kecil sebagai ejen mereka. Pengaturan ini menambah baik syarat pemantauan dan penyeliaan aktiviti MSB dengan lebih berkesan dan juga memainkan peranan penting untuk meminimumkan gangguan berikutan pelarasan yang perlu dilaksanakan oleh syarikat-syarikat yang lebih kecil bagi mematuhi keperluan pengawalseliaan yang telah diperkukuh. Pengaturan baharu ini membolehkan syarikat-syarikat yang lebih kecil terus memberikan perkhidmatan kepada masyarakat setempat dengan memanfaatkan sistem operasi dan kawalan yang disediakan oleh prinsipal berikutan keperluan untuk memenuhi obligasi pematuhan yang semakin meningkat. Bagi pihak prinsipal, pengaturan ini memberi mereka peluang untuk mengembangkan dan membangunkan perniagaan mereka pada kos yang lebih rendah.

Dalam tempoh 18 bulan sejak penguatkuasaan MSBA, semua syarikat MSB yang sedia ada telah dinilai semula mengikut kriteria pelesenan yang lebih tegas bagi mengesahkan kelayakan mereka untuk terus menjalankan perniagaan perkhidmatan wang. Antaranya termasuklah penilaian kemampuan dan ketersediaan mereka untuk memenuhi obligasi pematuhan, serta integriti pihak yang memegang tanggungjawab utama dalam perniagaan. Syarikat yang dikenal pasti terlibat dalam aktiviti yang tidak dibenarkan yang berkaitan dengan jenayah kewangan dikehendaki memberhentikan operasi mereka dan dikenakan tindakan penguatkuasaan. Syarikat yang lebih kecil dan mempunyai sumber yang terhad digalakkan menjadi ejen supaya kemampuan mereka untuk memenuhi obligasi pematuhan dapat dipertingkatkan.

Setelah penilaian semula dijalankan, 103 syarikat MSB dikehendaki memberhentikan operasi mereka, manakala 67 syarikat telah menjadi ejen. Syarikat MSB berlesen terus tertakluk pada penilaian berkala sebagai sebahagian proses pembaharuan lesen mereka. Pada akhir tahun 2016, bilangan syarikat MSB berlesen menurun kepada 354 buah apabila lebih banyak syarikat memilih untuk menjadi ejen atau keluar daripada industri disebabkan oleh kegagalan pematuhan yang ketara atau penglibatan dalam aktiviti haram.

2. Menggalakkan pematuhan yang kukuh

Peningkatan tahap pematuhan oleh seluruh industri merupakan keutamaan penting program transformasi. Bank menggunakan pendekatan serampang dua mata merangkumi aktiviti penyeliaan yang dipertingkat dan inisiatif pendidikan pematuhan yang intensif. Hasil pemerhatian daripada penyeliaan yang dijalankan oleh Bank di premis MSB akan dikongsikan dengan syarikat MSB supaya tindakan yang khusus untuk memperbaiki kualiti dan keberkesanan pengawasan pengurusan dan kawalan operasi dapat dikenal pasti. Perhatian khusus diberikan pada kawalan penyimpanan rekod dan langkah-langkah AML/CFT. Kegagalan syarikat untuk mematuhi keperluan yang lebih serius akan dikenakan tindakan penguatkuasaan yang tegas, termasuklah pembatalan lesen MSB atau lesen tidak diperbaharui, dan pendakwaan individu utama yang bertanggungjawab.

Untuk menyokong perbincangan dan interaksi penyeliaan ini, Bank telah membangunkan dan melaksanakan program pendidikan pematuhan yang berstruktur bagi meningkatkan pemahaman dalam kalangan syarikat MSB mengenai obligasi pematuhan mereka. Hampir 100 bengkel pendidikan telah dianjurkan di seluruh negara sepanjang tempoh lima tahun dengan rancangan berterusan untuk mengulangi dan mengemas kini program pada masa hadapan, jika perlu.

3. Memperkukuh aturan industri

Bank telah menggalakkan dan membantu menubuhkan Persatuan Perniagaan Perkhidmatan Wang Malaysia (Malaysian Association of Money Services Business, MAMSB) pada tahun 2013. MAMSB memainkan peranan penting untuk membina keupayaan syarikat MSB menerusi program latihan dan pendidikan yang bertujuan meningkatkan prestasi dan tahap pematuhan khususnya dalam bidang berkaitan dengan AML/CFT, pelaporan kewangan, kawalan operasi dan amalan terhadap pengguna. Selain itu, MAMSB juga memainkan peranan utama untuk menyokong peningkatan piawaian profesional serta merupakan satu saluran penting antara Bank dengan industri untuk membincangkan isu-isu pengawalseliaan, isu pengguna dan keutamaan dalam pembangunan industri.

Pencapaian utama MAMSB termasuklah:

- Mengamalkan kod etika profesional bagi syarikat MSB yang diperkukuh dengan penubuhan unit disiplin dalam MAMSB untuk menguatkuasakan pematuhan terhadap kod etika itu;
- Membangunkan Pelan Strategik MSB bagi tempoh lima tahun yang menetapkan keutamaan yang akan dilaksanakan oleh industri dalam menyokong objektif pemodenan;
- Menerajui komunikasi dengan orang ramai serta pengaturan industri untuk memberikan maklumat dan khidmat nasihat kepada orang ramai mengenai isu-isu penting seperti penarikan balik wang kertas rupee India (INR) 500 dan INR1000 di India dan permintaan mendadak terhadap pound United Kingdom (GBP) berikutan undian *Brexit*; dan
- Menubuhkan Kumpulan Pegawai Pematuhan MSB (MSB Group of Compliance Officers, GOCO) untuk menyokong dan membantu melaksanakan inisiatif bagi meningkatkan kemahiran dan keberkesanan pegawai pematuhan. Menerusi bantuan GOCO, MAMSB telah memperkenalkan keperluan latihan mandatori mengenai pematuhan terhadap keperluan AML/CFT untuk semua pegawai pematuhan dan sedang dalam proses untuk membantu semua pegawai pematuhan dalam industri mendapatkan akreditasi bagi mengiktiraf kemahiran mereka.

4. Menggalakkan persaingan dan meningkatkan kesedaran pengguna

Dasar utama program transformasi juga melibatkan langkah-langkah untuk menggalakkan persaingan yang berkesan dan mendidik orang ramai untuk mengenal pasti dan menggunakan saluran rasmi, termasuk saluran bukan bank untuk transaksi pengiriman wang dan pengurupan wang. Berdasarkan hasil tinjauan yang dijalankan oleh Bank, faktor utama yang menyebabkan saluran tidak rasmi masih digunakan disebabkan kurangnya kesedaran orang ramai mengenai kewujudan saluran perkhidmatan wang bukan bank yang dibenarkan. Program kesedaran dan pendidikan pengguna secara meluas telah dianjurkan oleh Bank dengan kerjasama industri MSB. Bank dan industri bekerjasama dengan kedutaan asing, pihak berkuasa dan organisasi berkaitan dalam sektor swasta untuk meningkatkan kesedaran mereka tentang akses kepada penyedia perkhidmatan wang yang dibenarkan, kelebihan berurusan dengan penyedia yang dibenarkan dan risiko menggunakan saluran tidak rasmi.

Sebagai sebahagian daripada usaha untuk meningkatkan ketelusan dan keberkesanan aktiviti jangkauan, Bank bekerjasama dengan Bank Dunia pada bulan November 2015 untuk menjadikan Johor Bahru sebagai bandar raya peneraju Greenback yang pertama di Asia. Projek Greenback 2.0 bertujuan meningkatkan kecekapan pasaran untuk pengiriman wang menerusi pendekatan inovatif dengan tumpuan diberikan pada segmen migran. Bank turut memperluas jangkauan projek ini kepada perusahaan kecil dan sederhana (PKS) berikutan penglibatan PKS dalam aktiviti pengiriman wang merentas sempadan yang semakin meningkat. Inisiatif ini julung kali dimasukkan dalam skop Projek Greenback.

Inisiatif yang dilaksanakan di bawah Projek Greenback 2.0 merangkumi pengenalan kepada aplikasi mudah alih Pick Remit yang menyediakan cara mudah untuk pengguna mencari syarikat MSB dan membandingkan kos dan perkhidmatan yang ditawarkan. Pendekatan baharu untuk jangkauan dan interaksi dengan orang ramai juga telah siap dan diuji dengan hasil yang positif. Rancangan sedang dibuat untuk memperkenalkan pendekatan berkesan yang sama di negeri-negeri lain di Malaysia.

Dalam segmen mata wang borong, Bank telah mengeluarkan lesen baharu kepada syarikat yang menjalankan perniagaan mata wang borong untuk menggalakkan fungsi pasaran yang cekap. Pengeluaran lesen jenis ini merancakkan persaingan operasi mata wang borong yang sebelum ini didominasi oleh sebilangan kecil institusi perbankan yang mengehadkan akses kepada syarikat MSB untuk memperoleh dan menjual stok mata wang asing. Pada masa ini, enam pemborong mata wang bukan bank beroperasi di seluruh Malaysia, selaku pelengkap kepada bank-bank bagi memastikan bekalan pelbagai mata wang yang cukup untuk syarikat pengurupan wang. Langkah ini berjaya mengurangkan dengan ketara insentif bagi syarikat MSB memperoleh mata wang daripada saluran tidak rasmi dan sumber di luar Malaysia yang tidak sah.

Gambar Rajah 1

Ringkasan Strategi dan Pencapaian Utama Transformasi Industri MSB

Strategi Utama

1. **Melaksanakan model perniagaan baharu**
2. **Menggalakkan pematuhan yang kukuh**
3. **Memperkukuh pengaturan industri**
4. **Menggalakkan persaingan dan meningkatkan kesedaran pengguna**

Ringkasan Pencapaian

	Kesan
1. Pengurangan ketidaksepaduan, dengan peningkatan daya maju syarikat MSB	• Bilangan syarikat MSB berlesen berkurang daripada lebih 1,000 pada akhir tahun 2010 kepada 354 pada tahun 2016. • Syarikat kecil dengan perolehan kurang daripada RM30 juta mencakupi 27% daripada jumlah bilangan syarikat MSB berlesen pada tahun 2016, berbanding dengan kira-kira 80% pada akhir tahun 2010. • Kemunculan syarikat MSB domestik yang lebih besar dan kukuh dengan aspirasi serantau yang berdaya maju. • Prestasi kewangan syarikat MSB lebih kukuh, dengan pertumbuhan purata tahunan keseluruhan bagi keberuntungan sebanyak 47% antara tahun 2012 hingga 2015.
2. Akses kepada perkhidmatan yang lebih luas	• 2,963 cawangan dan ejen syarikat MSB berlesen di seluruh negara (tahun 2012: 2,518). • 10 syarikat menyediakan perkhidmatan pengiriman wang mudah alih dan/atau dalam talian (tahun 2012: 4).

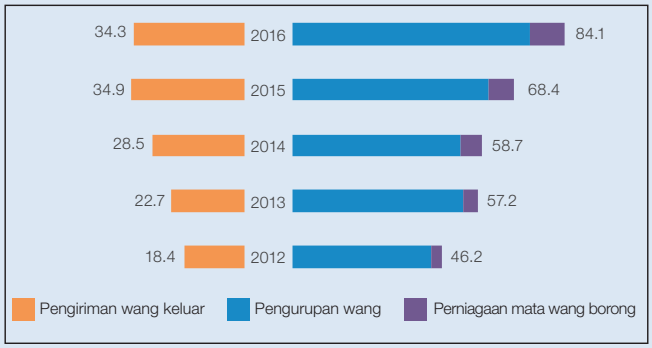
3. Peningkatan penggunaan saluran pengiriman wang yang dibenarkan

Pertumbuhan	Pengiriman Wang Keluar	Pertukaran Mata Wang Runcit	Mata Wang Borong
CAGR (2012-2016)	16.8%	14.5%	32.6%
2011-2012	17.3%	1.3%	t.d.

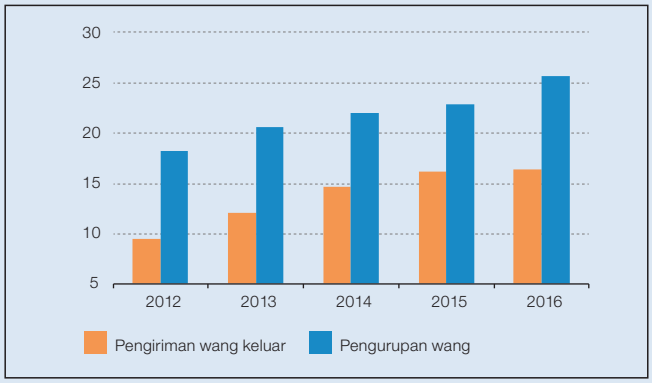
Rajah 1

Peningkatan Transaksi MSB yang Stabil

(a) Nilai (RM bilion)

(b) Jumlah (juta)

Sumber: Bank Negara Malaysia

- Pengiriman wang untuk tujuan perniagaan yang disalurkan menerusi penyedia perkhidmatan pengiriman wang bukan bank meningkat enam kali lebih banyak dalam tempoh empat tahun daripada RM100 juta pada tahun 2013 kepada RM653 juta pada tahun 2016, didorong oleh pengiriman wang yang lebih tinggi oleh PKS.
- Di bawah Projek Greenback 2.0 di Johor Bahru, kira-kira 170,000 pelanggan baharu telah berdaftar dengan syarikat MSB berlesen dalam tempoh 13 bulan dan kos purata pengiriman wang berkurang kepada 2.02% pada tahun 2016 daripada 3.33% pada tahun 2015.

4. Peningkatan pematuhan pengawalseliaan

- Maklum balas positif mengenai industri MSB dalam bidang pematuhan AML/CFT, berdasarkan Penilaian Bersama oleh Kumpulan Asia/Pasifik Mengenai Pengubahan Wang Haram (Asia/Pacific Group on Money Laundering) pada tahun 2015. Maklum balas ini menunjukkan peningkatan ketara industri dalam pematuhan terhadap langkah AML/CFT terutamanya dari segi penyimpanan rekod, pelaksanaan

	program pematuhan AML/CFT yang mantap dan penggunaan sistem berasaskan IT oleh seluruh industri untuk menyokong pematuhan pengawalseliaan. • Kemajuan yang berterusan juga telah dicapai dalam pelaksanaan pendekatan berasaskan risiko untuk langkah AML/CFT oleh syarikat MSB sejak bulan Januari 2015.
5. Peningkatan kecekapan dan kualiti perkhidmatan	• Purata kos pengiriman wang berkurang daripada 3.15% pada tahun 2012 kepada 2.85% pada tahun 2016, di bawah sasaran Bank Dunia sebanyak 5%. • Hasil positif daripada tinjauan pengalaman pelanggan terhadap syarikat MSB yang dijalankan oleh Bank pada tahun 2014 menunjukkan peningkatan ketara dalam aspek imej keseluruhan, kecekapan perkhidmatan serta ketelusan dan penzahiran maklumat kepada pelanggan.

Melangkah ke Hadapan

Bank akan terus bekerjasama dengan industri MSB untuk meningkatkan lagi kecekapan perkhidmatan wang, menggalakkan keadaan pasaran pertukaran mata wang yang teratur, khususnya ketika tempoh ketidaktentuan yang ketara serta menggalakkan penggunaan saluran yang dibenarkan untuk perkhidmatan wang. Secara khusus, inisiatif pada masa hadapan akan memberikan tumpuan pada:

- **Meningkatkan kadar penerimaan sektor formal bagi pengiriman wang**
  Bank akan meneruskan usaha untuk meningkatkan pindahan daripada saluran pengiriman wang tidak formal kepada saluran formal, khususnya untuk pengiriman wang pekerja asing. Strategi utama bagi usaha ini adalah dengan memperluas pengiriman wang secara elektonik (e-pengiriman wang). Usaha ini melibatkan penyampaian penyelesaian secara digital dengan menyeluruh bagi membolehkan perkhidmatan tanpa wang tunai dan lebih mesra pengguna. Kemudahan pembayaran gaji pekerja asing melalui e-dompet (e-wallet) atau saluran perbankan akan turut dibangunkan bagi menggalakkan penggunaan e-pengiriman wang.

- **Menggalakkan pendigitalan perkhidmatan wang**
  Bank berusaha untuk menggalakkan penggunaan teknologi kewangan (FinTech) bagi meningkatkan kemudahan dan kecekapan perkhidmatan wang untuk memperluas penggunaan saluran MSB yang formal. Usaha ini termasuk menyediakan persekitaran yang diperlukan bagi pendigitalan perkhidmatan MSB menerusi saluran dalam talian dan mudah alih untuk mengurangkan kos dan penggunaan wang tunai. Pembangunan saluran ini juga bertujuan mengatasi cabaran logistik yang menghalang beberapa segmen pekerja asing daripada menggunakan saluran pengiriman wang yang dibenarkan. Pada masa ini, Bank sedang membantu dua syarikat untuk menyediakan penyelesaian MSB digital menerusi *Sandbox* Pengawalseliaan Bank (Regulatory Sandbox) termasuk pengaturan Rakan-ke-Rakan (Peer-to-Peer, P2P). Pengaturan ini memanfaatkan platform aplikasi mudah alih yang memudahkan padanan hampir masa nyata (real-time matching) bagi urus niaga pengurupan dan pengiriman wang.

  Bank juga menjalankan penilaian yang lebih meluas terhadap peraturan semasa yang menghendaki penyedia perkhidmatan kewangan termasuk syarikat MSB membuat pengesahan pelanggan secara bersemuka. Kajian semula ini bertujuan mempertimbangkan penggunaan biometrik dan kaedah pengenalpastian pelanggan secara digital lain bagi menyokong pendigitalan perkhidmatan wang, khususnya untuk urus niaga berisiko kecil. Usaha ini akan mengambil kira daya maju pengaturan lain (compensating arrangements) yang diperlukan untuk melindungi integriti urus niaga MSB, dan perkembangan global untuk menggalakkan ketekalan rejim AML/CFT.

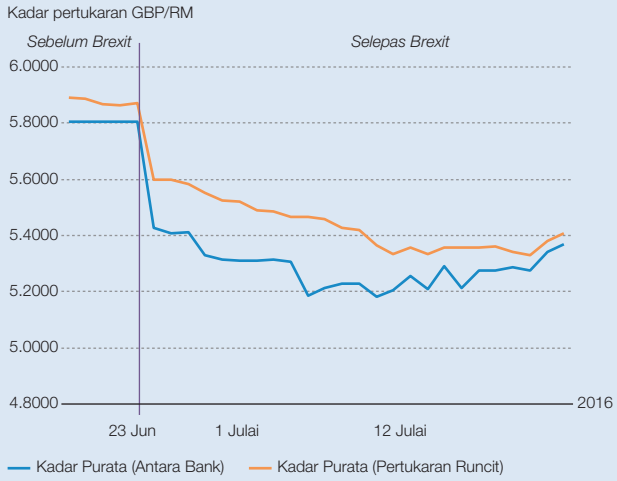
- **Menambah baik pendekatan pengawasan, penyeliaan dan penguatkuasaan**
  Bank telah melaksanakan program penyeliaan dan pengawasan yang lebih baik dengan memanfaatkan analisis data (data analytics) untuk membantu mengenal pasti dan memantau risiko industri dengan lebih baik. Usaha ini akan membolehkan Bank menjalankan penyeliaan yang lebih bersasaran terhadap syarikat MSB berlesen dan membantu

penyiasatan terhadap aktiviti yang tidak dibenarkan. Selain itu, penambahbaikan yang sewajarnya terhadap MSBA sedang dipertimbangkan bagi membolehkan penguatkuasaan yang tepat pada masanya dan berkesan terhadap ketidakpatuhan dan aktiviti perkhidmatan wang yang tidak sah.

- **Memudahkan aturan pasaran yang cekap untuk mengurus dedahan mata wang**
  Bank akan melaksanakan beberapa inisiatif bagi memudahkan syarikat MSB mendapat akses yang lebih luas kepada penyelesaian pengurusan kewangan bagi membolehkan industri bertindak balas dengan lebih berkesan terhadap perubahan dalam keadaan pasaran. Inisiatif ini termasuk memudahkan pengaturan untuk syarikat MSB melindung nilai dedahan mata wang mereka dengan institusi perbankan. Bank juga akan mengkaji semula pengaturan semasa antara pemborong mata wang dengan pengurup wang dari aspek perancangan, usaha mendapatkan sumber dan pengedaran mata wang bagi menggalakkan mekanisme pasaran yang berfungsi dengan baik pada peringkat institusi dan industri. Di samping dapat memenuhi permintaan terhadap mata wang dan membolehkan penentuan harga yang lebih cekap, mekanisme pasaran yang berfungsi dengan baik juga penting terutamanya dalam tempoh ketidaktentuan yang meningkat apabila geseran pasaran (market friction) boleh mengakibatkan ketidakjajaran antara kadar pertukaran runcit dengan antara bank (seperti ditunjukkan dalam Rajah 2);

Rajah 2

Pergerakan Harian Kadar Pertukaran Runcit dan Kadar Antara Bank bagi GBP/RM Selepas Brexit

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Reuters

- **Menggiatkan pendidikan, kesedaran dan profesionalisme**
  Bank dengan kerjasama MAMSB akan meneruskan program pendidikan dan kesedaran yang agresif. Ini bagi menggalakkan penggunaan saluran perkhidmatan wang yang dibenarkan dan memudahkan pelanggan membuat perbandingan terhadap perkhidmatan dan kos. Bank dan MAMSB juga akan mempertimbangkan peperiksaan kemasukan (entrance examination) untuk peserta industri bagi memastikan mereka mempunyai kemahiran dan pengetahuan yang cukup. Pendidikan yang berterusan untuk ahli lembaga pengarah akan turut dipertimbangkan. Bank juga akan berusaha meluaskan Projek Greenback 2.0 ke bandar-bandar lain selain menjalankan kempen kesedaran menerusi media tradisional dan media sosial di seluruh negara, serta meningkatkan perkongsian kerjasama dengan majlis tempatan, kedutaan asing serta badan serantau dan antarabangsa. Usaha ini akan dilengkapi dengan penggunaan aplikasi perbandingan (aggregator) yang lebih meluas untuk meningkatkan lagi ketelusan dan akses yang mudah kepada maklumat mengenai perkhidmatan MSB.